

Kálvin karácsonyi ünneplése

Kálvin János karácsonyra ezt a megnevezést alkalmazta: az Úr születésnapja. Ő az ajándékok Ajándékának tekintette az Úr Jézust.

4. oldal

Szeretetszolgálat a liturgiában

A reformátorok a szerzetesi közösségek imaszolgálatának mintájára építve ültették gyakorlatba az egyetemes papság újszövetségi elvét.

6. oldal

A szolgáló és az ünneplő egyház

Amikor Júdás szóvát teszi, hogy a drága olajat eladhatták volna, Jézus azt feleli neki, hogy a szegények mindig közöttük lesznek.

7. oldal

HARANGSZÓ

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2015. DECEMBER XXVI. ÉVFOLYAM 24. SZÁM

A magyar gályarabok kiszabadítója

Hollandia fénykorának nemzeti hőse, akinek az élete példázta: Isten minket azért teremtett és helyezett ebbe a világba, hogy bennünk megdicsőíttessék.

8. oldal

Egyenruhás megváltók

Az elesettek és a szegények megsegítését a leghatékonyabban egy radikális szervezet tűzte zászlajára. A 150 éve megalapított Údvahdseregnek egy valódi katonai szervezethez hasonlóan saját lobogói, indulói és egyenruhái vannak.

9. oldal

Vannak-e angyalok?

Karácsony táján angyaljárás van, angyaloknak írjuk meg a kívánságainkat, angyalok viszik és hozzák az ajándékokat. Angyalének hallatszik Jézus születésekor, angyalok vidámítják a legszomorúbbak szívét is. De valóban így van ez? Tényleg léteznek angyalok? Kisiskolás gyerekeket kérdeztünk meg e felől.

11. oldal

KELLEMEKES KARÁCSONYI ÜNNEPEKET!

CSAK EGYET KÉREK

Gyermekként még tudtunk lehetetlent kérni karácsonyra: igazi vonatot, repülőgépet, de olyat, ami repül, és egy veder fagyaltot, meg azt, hogy egész télen ne legyen iskola. Azok voltak a tiszta, megszentelt karácsonyi kívánságok, amelyekben gyönyörködött még Isten! Aztán nagyobbak lettünk, és egyre olcsóbb ajándékokat kértünk: zsebpénzt, karórát meg farmernadrágot. Amit persze meg is kaptunk, de örülni már alig tudtunk neki. Mert ahogy távolodtunk a lehetetlentől, úgy lepte be a szürkeség, az örömtelen reménytelenség a karácsonyi ünnepeket. Felnőttünk.

Nem mentek be a mennyek országába, ha nem tudtok gyermeken lehetetlen dolgokat kérni karácsonyra – mondja Jézus Krisztusunk. Mert a hit legelső, mindent megelőző jele a lehetetlen kérése. És nem az a lényeg, hogy megkapom-e a tarka kis lovat és a tengeralattjárót karácsony éjszakáján – ez apró és elhanyagolható részletkérdés –, hanem ennek a nagy titoknak a mélysége, hogy tudom, számomra is el van téve valahol egy igazi, hatvantonnás gőzmozdony, ami csak az enyém és senki másé. És egyszer majd megkapom, ha elég nagy leszek, és minden rendben lesz, és nem húzom meg többet a húgaim haját. Az enyém az, és csak egy karnyújtásnyira van, valahol eldugva az ágy alá, vagy a könyvek között lapul, vagy éppen egy könyv lapjai között van elrejtve. Olyan, mintha már meg is kaptam volna, annyira az enyém. És ez végtelen örömmel tölt el.

Mondjon ki, amit akar, dicsekedjen mindenki, amivel csak tud, de én tudom, hogy van egy négyszáz regisztrált óceánjáró hajóm, csak azt ti nem tudjátok. El van téve, és csak az enyém.

Csupán kis türelem kell hozzá. Olyan jó karácsony este elaludni úgy, hogy a meleg zokni meg a narancs egy csodálatos előleg a kimondhatatlan ajándék előtt, amit jövőre vagy esetleg azután, de átvehettek. Mert már megkaptam, az enyém, csak mindenféle körülmények miatt még nem adták ide.

Csak egyet kérek karácsonyra, hogy egész életem idején lakhassak együtt az Istennel, és legyünk barátok, és ülhessek fel egy arkangyal hátára, és repüljön velem körbe a világ felett, de jó magasan, hogy vissza ne rántsón valaki letről, de azért jól láthassam a felemelt arcú embereket, akik Istenre néznek, és akiknek ragyog az arca, mint a csillag a koromfekete betlehemi éjszakában.

ISKY ISTVÁN

TIMÓTEUS ADVENTJE

MIÉRT JÖTT JÉZUS?

„Igaz beszéd ez és teljes elfogadásra méltó, hogy Krisztus Jézus azért jött e világra, hogy megtartsa a bűnösöket, akik közül első vagyok én.” (1Tim 1,15)

Jézus és a bűnös összetartoznak. Megdöbbenő ez a megállapítás, mint ahogy meghökkenett egyszer egy börtönbüntetésre ítélt férfi bizonyágtétele is: a bűnöm hoztak közelebb Istenhez. A megvallott bűnöm.

Az ember általában jönnek érzi magát. Van nekik jócskekedetei, segít, amiben tud, vannak sikerei is. Ilyenkor kihúzza magát. De észre sem veszi, hogy ezzel kiteszi magát annak a bizonytalanságnak, hogy ha sikeres, ha jó, ha ügyes, akkor elégedett, ha kudarcai vannak, ha rosszul sül el valami, ha ügyetlen, akkor elégedetlen. Ilyenkor jön a nagy arca esés, az önmarcangolás, ami akár depresszióhoz is vezethet. Ha azonban bevallom, hogy bűnös vagyok, azzal azt is beismerem, hogy koldus is

vagyok, lelki szegény, aki Jézust állítja élete középpontjába. És abban biztos vagyok, hogy tőle kapok, nála mindig újrakezdekhetek.

Képzeljük el azt, hogy Jézus áll egy nagy terem közepén, vagy éppen egy domb csúcán. Körbeveszi a sokaság, fogalmazhatnánk úgy is, hogy bűnösök veszik őt körül. A bűnösök közt első az, aki a legközelebb áll hozzá, akinek legelőbb bocsátja meg a bűnöket. Aki távol van tőle, az úgy gondolja, hogy ködösíthet, cicomázhat, takargathat, de bűnei megmaradnak.

Első lenni a bűnösök közt? Nem is olyan rossz dolog, akkor, ha nem álszent mondanak, hanem őszintén, bűnimeimet beismerve, konkrétan megnevezve viszem Őelé. Ne essünk abba a hibába, hogy alázatunkkal büszkélkedjünk, hanem Isten előtti feltárulkozásunk legyen tiszta, őszinte meghajlás. Akkor biztos lehet abban, hogy megbocsátja, és ezzel együtt az irgalmazottak közül is az első lehetek. Így lesz boldog, nem csak a karácsonyom.

RÁCZ ERVIN

ÜNNEPI ITALOZÁS

„Ne légy tovább vízivó, hanem élj egy kevés borral, gyomrodra és gyakori gyengélkedésre való tekintetből.” (1Tim 5,23)

A legtöbb igehelyesítésben (bár szerintem nem vagyunk sokan) az az érzés támadhat, hogy lám, még a Biblia is arra bátorít, hogy igyál, persze nem vizet, hanem alkoholt, pontosabban bort. Nekem is sokszor ezt juttatta eszembe a fenti íge, ami nem is csoda, hiszen szerintem: a magyar ember csizmában jár, biciskája van, s bort iszik – ha nem vezet.

Most mégsem ezt sugallja a Lélek... Mikor most látom leírva e sorokat, arra gondolok: „profi fickó volt ez a Pál” – s remélem ezzel sem az ő emlékémet, sem mások vallásosságát nem sértem... tehát profi fickó volt, s nem csak az érdekelte, hogy Timóteus teljesítse meghagyásait, hogy ne mondjam utasításait, magát Timóteust tartotta szem előtt levele írásakor. Pál ismerte az ifjút, ismerte gyengeségeit, egészségi állapotát,

mint kiderül, szüleit s nagyszüleit is, nem csak tanítvány volt, nem is csak szolgatárs... testvér volt, testvér és hitbeli társ Jézus Krisztusban. Éppen ezért nem csak azt tudja mi a baj, de azt is mi a gyógymód... mi a megoldás: gyomorpanaszokra, vérszegénységre kevés bor – mert nem csak a lélek fontos, de az egészséges test is.

Ilyen viszony kellene legyen ember és ember, testvér és testvér között, hogy tudjuk, mire van szüksége a másiknak...

Vajon van-e neked olyan lelki atyád, barátod, társad, aki tudja, mi kell neked, hogy egészséges légy testben és lélekben? Vajon te, azoknak, akiket kedvelsz, szeretsz, tudsz-e nem csak tanácsokat osztani, hanem tényleg szívedben hordozod testi-lelki problémáikat?

Kívánom, hogy mind a két kérdésre igenel válaszolhass. A határozott igenek nem csak elköteleződést, de békességet és biztonságot is adnak a hitvalló embernek!

JOBB DOMOKOS

NE RÓLUNK SZÓLJON

„Vala egy Istentől küldött ember, kinek neve János. Ez jött tanúbizonyásgul, hogy bizonyoságot tegyen a világosságról, hogy mindenki higgyen ő általa. Nem ő vala a világosság, hanem jött, hogy bizonyoságot tegyen a világosságról.” (Jn 1,6-8)

Sokat tanulhatunk Keresztelő Jánostól, aki a maga egyszerűségével sokakat Isten felé irányított. Nem vágyott hírnévre, sem az emberek dicséretére, nem érezte szükségét a díszes ruháknak vagy a nagy lakomáknak, hiszen teveszór ruhát viselt, az eledele pedig sáska és erdei méz volt. Nem részegedett meg a saját mun-

kájának gyümölcsétől, tisztában volt vele, hogy nem ő vala a világosság, hanem jött, hogy bizonyoságot tegyen a világosságról. Mindezt pedig azért végezte, hogy mindenki higgyen általa. Tehát nem öncélú ez a munka, nem önző érdek vezérli, és még nem is a meggazdagodás vágya. A cél mások hitre segítése. Ma este boldog karácsonyt kívánunk egymásnak. Adja Isten, hogy a karácsony ne rólunk szóljon, sem a roskadásig telt asztalról, és nem egymás dicséretéről, hanem Jézus Krisztusról, aki megszabadítja az ő népét annak bűneiből (Mt 1,21).

ERDEI-ÁRVA ISTVÁN

ÚJ KORSZAK

„...a törvény Mózes által adatott, a kegyelem pedig és az igazság Jézus Krisztus által lett” (Jn 1,17)

Múlt és jelen összetartozik, jövődönk csak akkor lesz, ha a múltat meg tudjuk becsülni.

Az Ószövetség előre tekint az Újtestámentumra, közöttük létezik az intertestamentális (két szövetség közötti) korszak, amelyet meg lehet határozni években is, de az a fontos, hogy amikor bekövetkezett az ószövetségi prófécia, a választott nép hogyan fogadta mindazt, ami Jézus Krisztusban beteljesedett. A „testté lett Igét”, a gyermek-Jézusban eljött kegyelmet. Elfogadták-e, vagy elutasították?

Karácsony van, Jézus Krisztus születés napja.

Lezárult egy korszak, a mózesi törvény időszak, a kegyelem és az igazság időszakát éljük több mint kétezer éve. Az azóta született és eltűnt nemzedékek megélve szent karácsony ünnepét, Krisztuson keresztül mennyire jutottak el az Isten-ismeretig, 2014-ben hol tartunk az Isten elfogadásával? Vajon időben, mivel távolabb kerülünk e történelmi és időfelelti eseménytől, nem szürkül-e bennünk Krisztus arcképe?

Sokan vallják és mondják, ahogy telik felettük az idő, és elhunyt szeretteikre gondolnak, őseik képmása mind elevebb és elevebb lesz bennük. A mai nemzedék szívéből ne hunyjon ki soha a Krisztus iránti szeretet és a Hozzá való ragaszkodás. Ő éljen bennünk, hogy mi is élhessünk általa.

FODOR LAJOS

MEGTARTVA AZ ÜNNEPEN HALLOTTAKAT

„Mond az ő anyja a szolgálknak: Valamit mond néktek, megtegyétek.” (Jn 2,5)

Mária szerepe így karácsony környékén újra és újra előjön. Többet beszélünk róla, talán mi reformátusok is, mint máskor. Nem ír sokat róla az evangélium, de ahol felbukkan, mindenütt Jézusra mutat. Így tesz a kánaai menyegzőben is. Fontos információt közöl ma nekünk is: Amit mond nektek, tegyétek meg!

Egy misszionárius mondta el a következő esetet, amely egy istentisztelet alkalmával történt. Az igehirdetés alatt fölemelkedett egy öreg indián főnök, előrement és tomahawkját (csatábárdját) a misszionárius lába elé tette: – Indián főnök adni tomahawkját Jézus Krisztusnak – mondta, és ismét leült. A misszionárius tovább prédikált Isten szeretetéről a Jézus Krisztusban, Fia odaajándékozásáról, akit elküldött számunkra, és aki most szent igényt támaszt az életünkre. Ismét fölkelt az öreg főnök és előrement. Levette a takarót a válláról és a következő szavakkal tette le az igehirdető lábához: – Indián főnök adni takaróját Jézus Krisztusnak. Megint visszament a helyére. A prédikátor tovább beszélt Isten Jézusban kinyilatkoztatott szeretetéről: hogyan fosztotta meg Isten az eget

legdrágább ajándékától, és hogyan küldte Jézust a világba, hogy minket, elveszett embereket megváltson, és hogy magát odaadja miértünk. Ekkor az öreg főnök elhagyta a gyülekezeti helyiséget. Hamarosan visszatért a lovával, amelyet a gyülekezeti sátor előtt megkötött. Ismét előrement a sátorban. Rátékontett a misszionáriusra és azt mondta: – Indián főnök adni a lovát Jézus Krisztusnak. Most már mindenét odaadta, amije csak volt. Amikor most az igehirdető arról az Istenről beszélt, aki nem kímélte saját Fiát, hanem odaadta Őt mindnyájunkért, sürgetőleg hallgatói szeme elé állította, hogy Jézus egész életünket magának akarja. Ez az üzenet mélyen behatolt az indiánok szívébe. Végül az öreg utoljára emelkedett föl. Reszkető térdekkel és bizonytalan lépésekkel ment előre. Félő tisztelettel térdelt le a misszionárius előtt, miközben könnye végigfolyt bronzszínű arcán. Remegő ajakkal szólott: – Indián főnök adni magát Jézus Krisztusnak... Amit hallott a misszionárius prédikációjából, meg is tette!

Igehirdetéseket hallunk mi is az ünnepen. Jézus szól, szólott. Engedelmségünket azzal mutathatjuk meg, hogy meg is cselekedjük azt, amit mondott. Hát, tegyük meg! A szeretet tett!

R. E.

GYÓGYÍTÓ SZERETET

Éppen kezdem írni a jegyzetemet egy kávézóban. Szeretet ünnepe jön, erről szeretnék írni egy pár sort, amikor megérkezik egy szerelmes pár. Leülnek, és az első mozdulatuk: szinkronban az okostelefonjukhoz nyúlnak, és simogatják percekben keresztül. Beteges mozdulatok, melyek gyógyításért kiáltanak. El tudom képzelni ugyanezt a jelenetet karácsony ünnepén a fa mellett is, lelki betegen, betegágyunk okostelefon-rácsába kapaszkodva.

Egy idealisztikus, nem éppen valószínű, de mégis sokatmondó történet szerint: egyszer a világon elterjedt egy szokatlan betegség. Akik megbetegedtek, azok szíve egyre kisebb lett, erejük csökkent, vidámságuk alább hagyott. Az orvosok tanácsatlanok voltak. Rengeteg orvosságot írtak fel, de semmi nem használt. Még szívtünetetést is alkalmaztak. Az átültetett szív is pár napra a műtét után kezdett összezsugorodni. Tehetetlen félelem fogta el őket. A betegség tovább terjedt. A kórházak megteltek az utolsó ágyig. Rövid idő után mindenki szívbajos lett. Ágyban fekvő lett az egész világ, és a halált várta.

Egyedül egy személyt nem ragadott el a kór. Idős ember volt, szép nagy és egészséges volt a szíve, sőt a szokottnál is nagyobb. Nekilátott a betegápolásnak. Azt vette észre, ha megfogta a beteg kezét, és rámosolygott, a kis szív azonnal növekedni kezdett. Amint elengedte, a növekedés megállt. Felfedezett valamit. A szokatlan betegség oka a szeretet hiánya volt. Nekilátott a munkának, betegtől betegig járt. Fogta a kezüket, és nevetett. Amikor a beteg szíve kellő nagy lett, ő is képes volt gyógyítani. Az új orvosság gyorsan terjedt az egész világon. Világszerte megszorodtak a nagyszívű emberek. Mindenkit gyógykezelték, és a szívek nőttek. Elég volt megfogni a kezét, és mosolyogni.

Vajon a mi közösségeink milyenek? Tudunk-e gyógyítani, engedjük-e, hogy családi, baráti, gyülekezeti közösségeink által is az Áldott Orvos munkálkodjon, hogy a Szentlélek ereje működjön bennünk? Úgy érzem, hogy ha nem a szeretetről fog szólni a karácsony és az életünk, mi is egyre inkább kiüresedünk, s egyre kisebb lesz a szívünk, elfogyunk. Mielőtt ez megtörténne, hívjuk meg Jézust közösségeinkbe, hogy gyógyuljunk, erősödjünk az Isten szeretete által.

Közben a fiatalok elkezdtek beszélgetni, a telefon még mindig nem esett ki a kezükből. De nekünk essen le!

RÁCZ ERVIN

KÁLVIN JÁNOS HATÁSA A MAGYARSÁGRA

A reformációt követő kezdeti években Magyarországon és Erdélyben is a protestantizmus lutheri ága terjed el. Hogyan lett mégis kálvinistává Erdély és Magyarország keleti része?

Az 1526-os mohácsi vész megítélése (Isten csapása a Rómától való elszakadásért) és a Habsburg hatalmi törekvéseknek való ellenállás (mely eszközüvé tette az ellenreformációt is) védekezésre készítette a három részre szakított ország keleti felét: Erdélyt és a Partiumot.

Ettől kezdve a magyar nemesi rendek igyekeztek ellenállni az osztrák elnyomásnak. Erre felhatalmazta őket II. András 1222-ben kiadott Aranybullájának „ellenállási záradéka” is, mely tiltja a nemesek külföldi elnyomását „valamely hatalmasnak kedvéért”. A magyar nép függetlensége és fennmaradása volt tehát a tét! Csakhogy a katolikus és a lutheri felfogás szerint azonban tilos volt a világi hatalommal szembeni bármely ellenállás.

Kálvin véleménye viszont eltér ettől. Pál apostol alapján támogatta az isteni törvényt betöltő világi hatalmat, de elválasztotta Krisztus lelki országát a polgári rendtől, azaz államot az egyháztól. Bár Istentől rendeltnek (és legitimnek) fogadta el a zsarnoki uralmat is (Isten az Ószövetség idején is velük büntette az elfajzott népet), de azt is kimondta, hogy míg az ember Istennel szemben kötött, a világgal szemben szabad, ezért „Istennek kell inkább engedni, semmint az embernek!”

A rendi jogokkal való élésre és a Habsburgokkal szembeni ellenállásra a kálvinizmus maradt az egyetlen járható út a független magyar országrészek számára. Ez is oka volt annak, hogy a szabadságra és függetlenségre vágyó hazafias szívünk a genfi reformátorhoz húz(ott) bennünket.

Ne is lepődjön meg senki azon, hogy a szabadságot kiharcoló Bocskai Istvánt még az erdélyi lutheránusok is Gedeonként, a magyarok Mózeseként ünnepeleék! De igaz ez a kálvini szellemiség a vallásszabadságot szívügyének tartó Bethlen Gáborra, a bibliás I. Rákóczi Györgyre, vagy a kuruc-szívű II. Rákóczi Ferencre is.

A kálvinizmus nélkül nem lett volna sem erő, sem lelki tartás a templomok újjáépítésére, sem erőfeszítés és önzetlen adományozás a külföldi egyetemeken tanuló peregrinusok támogatására, illetőleg református kollégiumok hazai alapítására és fenntartására – a mai napig! (Tökécski László tanulmánya nyomán)

KÁLVIN KARÁCSONYI ÜNNEPLÉSE

Kálvin János karácsonyra ezt a megnevezést alkalmazta: az Úr születésnapja. Ő az ajándékok Ajándékának tekintette az Úr Jézust. És mi? Tanulságos lehet reformátorunk gondolatait ünneplésünkbe bevonni.

1550 szentestéjének a napján Kálvin mai fogalmaink szerinti igazi karácsonyi köszöntőt küld a fiatal angol királynak, VI. Eduárdnak. A közel négy oldalas levél apropóját az adta, hogy megjelent Kálvin Ézsaiás kommentárja, s ezt ajánlja a „legkegyelmesebb királynak”.

1551. január 2-án levelet írt Bernbe Haller lelkésznek, s tudatja vele: „Mielőtt Genfbe érkeztem, itt nem volt más ünnep, csak az Úr napja... Egyáltalán nem bántódtam emiatt”. Igen, ez a jellemzően kálvini magatartás. Leveleiben nem a „karácsony”, nem is a „szent karácsony” kifejezés szerepel. A lengyel királyhoz, August Zsigmondnak ír a lengyel protestánsok érdekében. Ezt a levelét így datálja: „az Úr születésnapja előtt egy nappal”, tehát 1555. december 24-én írta. S mivel Isten ennek az Úrnak, Jézusnak a legmagasabb uralmat helyezte vállaira, kívánja, hogy a lengyel király udvarában is otthonra találjon a Megváltó. Nagy és kegyes dolognak tartja, hogy „a lengyel nemesség ma többségében örömmel kész arra, a keresztyén hitnek alávesse magát”.

Volt olyan esztendő reformátorunk életében, 1559, amikor valójában két „hétköznapi karácsony” is adott ajándékba. Mert ezt tekintette az ünnep lényegének: valamit továbbadni mások javára, mint ahogyan Isten is adta az Ő szent Fiát az egész emberi nem javára. Ez évben létrehívta Kálvin a felnőttképzés intézményét, a genfi akadémiát. Céljaként ezt határozta meg: legyen „az igazi kegyességre nevelés helye”, meg „az életre nevelés iskolája”. Erről a genfi intézményről mondta: „Küldjétek ide fatuskókat, mi nyilvesszőket faragunk belőlük”. Ugyanebben az évben adta Isten Kálvinon keresztül a világnak a református hit és gondolkodás páratlan Eiffel-tornját, az Institutiot is, a keresztyén vallás rendszeréről szóló tanítást.

Reformátorunkról közismert volt, hogy ellenezte az Úr születésnapjának szertelen, ép-

pen ezért méltatlan ünneplését. Ez ugyanis sok olyan dologhoz vezethetett, ami tényleg méltatlan lett volna: az ivászat, a partik és egyéb erkölcstelenségek. Vagy az, hogy e szentséges születésnap hosszabb megünneplése magával hozhatott sok pogány vallásos ötletet és gyakorlatot, aminek semmi köze nincs a Bibliához. Olyan érv is fellelhető Kálvinnál, ami ma igencsak időszerű. Karácsony kifejezetten keresztyénellenes is lehet, önmaga lényege ellen fordítható: a kereskedelem nyereségét, a tömeghangulat felszínességét, a karácsonyi partik eszem-iszomját szolgálhatja, s ez pogány bálványozás Kálvin szerint.

Az Úr születésnapján mondott egyik prédikációjában a tőle megszokott kérdésre keresi a választ: mi a lelki haszna az Úr születésének, testet öltésének? „Ahányszor csak a mi Urunk Jézus Krisztus után vágyódunk, és mindennemű nyomorúságunkban vigasztalódást és védelmet keresünk, akkor Urunk születésénél kell kezdenünk. Azt is fel kell ismernünk, hogy születésétől fogva Urunk Jézus Krisztus mi mindent vállalt magára, hogy mi, akik Őt keressük, ne járjunk keresése közben hosszú tévutakat.

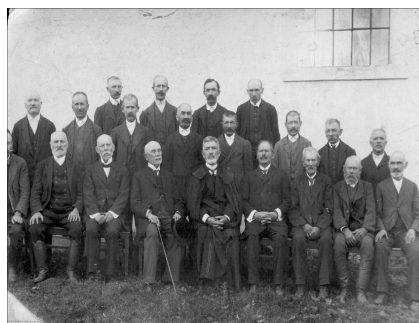
Meg kell tanulnunk kicsivé válni, hogy felfogadjon minket. Nem kell közben értékeinket lealacsonyítani, hanem csak annyit kell felismernünk, hogy milyenek is vagyunk valójában, és magunkat igazi alázattal odavinni Urunkhoz, Jézus Krisztushoz. Meg kell tanulnunk, hogyan jutunk a mi Urunk Jézus Krisztushoz... A legmagasabb bölcsességre akkor jutunk el, ha mi az egyszerű pásztoroktól tanulunk. Mert ugyan mire mennénk, ha a világ minden bölcsességét a fejünkben hordoznánk, de hiányozna belőlünk az az élet, amiben minden bölcsesség és gazdagság rejlik... Tehát azokat kövessük, akik a mi Urunk Jézus Krisztushoz mennek. Isten ezt a tisztességet nem a világ nagyjainak juttatta, nem a gazdagoknak, nem a kiválóknak, hanem az egyszerű pásztoroknak. Bolondos téveszménket le kell vetkőznünk, mintha Isten csodálatos titkait a mi beképzelt fogalmainkkal meg tudnánk ragadni. Egészen egyszerűen imádni kell megtanulni Őt és ezeket a titkokat. Ehhez pedig az egyszerű pásztorok hitére van szükségünk... A Szentlélek vezetésével tudunk igazán a mi Urunk Jézus Krisztus elé járulni. Az az üzenet, amit itt az angyalok hirdetnek, számunkra élő fátylaként mutatja az utat, mert a hit kell a vezetőnk legyen, és tudnunk kell, hogy mielőtt Isten bennünk van, azelőtt Istennek velünk kell lennie. Ez az igazi haszon, amit a karácsonyi történetből magunkkal vihetünk.”

Genfi reformátorunk életének és teológiájának tengelye egyedül Krisztus (solus Christus) és a Róla szóló bizonyágtétel volt. Ő az a viláosság, aki minden sötétséget eloszlat. Krisztus volt és maradt szemében a kulcs az igazi és helyes istenismerethez, önismerethez, emberismerethez.

DR. BÉKEFY LAJOS

A MAGYAR PRESBITÉRIUMOK MEGALKULÁSA

Magyarországon az első presbitériumok (consistorium, egyháztanács) megalakulása egészen 1612-ig várattott magára, Erdélyben pedig még ennél is több időnek kellett eltelnie az egyházszerkezet megújulásáig.

Kanizsai Pálfi János pápai lelkipásztor ebben az évben szervezte meg azt a 12 választott és 4 hivatalból rendelt (a városi főbíró és három esküdte), kegyes életű és jó erkölcsű, vitézi és városi rendből álló testületet, amely genfi (kálvini) mintára intézte a gyülekezet igazgatását (beleértve az iskolát is) és felügyelete a hívek vallásgyakorlatát és erkölcsét (beleértve a lelkipásztorát is).

A peregrinációnak köszönhetően (több lelkipásztor német, holland és angol egyetemeken tanult), a nyugaton látott mintákat meghonosítani szándékozva, egyre nagyobb hévvel vetették be magukat a hazatérő lelkészek az egyház megújításába.

Először Szilvásújfalvi Anderkó Imre, debreceni tanár, majd nagyváradai lelkipásztor és esperes emeli fel szavát a „papuralom” ellen, és nyíltan azt hirdeti, hogy a református egyházakban nincs létjogosultsága a püspöki tisztségnek. Hodászi Lukács püspök zsinatot hívott össze Nagyváradra, és elmozdították Szilvásújfalvit lelkipásztori tisztségéből, aki ezután még keményebben támada a püspöki tisztséget, ezért Báthory Gábor fejedelem támogatásával 1612-ben az egyházi és világi bírásokból álló bíróság teljes hivatalvesztésre és börtönbüntetésre ítélte Szilvásújfalvit.

A következő újító Tolnai Dali János, sárospataki lelkipásztor volt, aki az Angliában látott puritán minták szellemében kezdett az egyház megreformálásához. Ő fennen hirdette nemcsak azt, hogy minden lelkipásztor egyenrangú, ezért nincs helye sem püspöknek, sem esperesnek egyházunkban, de a Szentírás irányadó jellegét hangsúlyozandó azt is kijelentette, hogy nincs szükség hitvallásokra, illetve csak a vasárnap legyen ünnepnap. A legnagyobb ellenállást mégsem ezen meglátásaival váltotta ki, hanem azzal, hogy jobbágyokat is szeretett volna a presbitérium tagjai közé, ami óriási társadalmi feszültséget keltett. Ez ugyanis nemcsak a nemesek önértékét sértette, de az erdélyi feudális nemesi-jobbágyi beren-

dezkedést tekintve nehezen volt elképzelhető, hogy egy nemes egyházfegyelmi ügyben adott esetben éppen saját jobbágya ítéljen el.

Mi sem mutatja jobban ennek súlyát az a tény, minthogy az 1646. június 10-én tartott Szatmárnémeti zsinaton maga I. Rákóczi György fejedelem (a puritán kegyességéről híres Lorántffy Zsuzsanna férje) vétőzta meg a presbitériumok felállításának kötelezővé tételét célzó rendelet megszületését. Igaz, azt is hozzá kell tennünk, hogy a Geleji Katona István püspök által megfogalmazott kánon nyitva hagyta a presbitériumok alakításának lehetőségét.

Végül éppen az ellenreformáció tette egyenesen szükségessé a consistoriumok létrejöttét. Azzal, hogy (főleg Mária Terézia idején) a protestáns nemesek politikai lehetőségei beszűkülnek (bizonyos tisztségeket csak katolikus nemesek tölthettek be) az alacsonyabb sorban levő nemesek és jobbágyok kénytelenek beletanulni az egyház vezetésébe. Ekkor erősödik meg nemcsak a presbitérium szerepe, de a kurátori (gondnoki) tisztség is, ami vetekedett a falusi bíró rangjával.

Bár már az 1790-91-es pesti és budai zsinat alapelveként rögzíti a református egyház lelkészi-világi paritását, királyi jóváhagyás híján az nem emelkedik jogerőre. Csak az 1881-82-es debreceni alkotmányozó zsinat juttatja győzelemre a lelkészi-világi paritás elvén felépülő egyházi szervezetet, és végérvényesen kimondja a presbitériumok szükségességét.

Presbiternek lenni nem dicszállás, hanem szolgálat! Szolgálat Istennek és a gyülekezetnek. Legnagyobb dicsérete az, hogy – Isten munkatársaként – részt vehet Isten országának építésében. Nem azért presbiter, hogy valaki legyen, hanem azért, hogy valamit tegyen. Péter apostol a már idézett helyen így summázta a presbiter feladatát: „Legeltessétek az Istennek köztetek lévő nyáját, gondot viselvén arra nem kényszerítésből, hanem örömeit; sem nem rút nyereszkeskedésből, hanem jóindulattal: sem nem úgy, hogy uralkodjatok a gyülekezeteken, hanem mint példaképei a nyájnak.” (1Pt 5,2-3)

A gyülekezet tagjainak, az Istentől kapott változatos ajándékok birtokában, együtt kell szolgálniuk az Urat. Ebből a célból „ki-ki kötelességének ismerje, hogy Istentől nyert ajándékait készséggel és örömmel a többi tag javára és üdvösségére fordítsa” (Heidelbergi Káté 55. kérdés-felelet). A mi Urunk Jézus Krisztus élő gyülekezetet akar, amely növekedik hitben és szeretetben. Olyan gyülekezetet akar, amely minden tekintetben Benne, a Krisztusban növekedik, Aki a Fő (Ef 4,15). Ebben a folyamatban a presbiter feladata, hogy intse, buzdítsa és vezesse a gyülekezet tagjait. Céljuk az, hogy felkészítsék a szenteket a szolgálat végzésére. Krisztus testének építésére, amíg eljutunk mindnyáján a hitnek és az Isten Fia teljes megismerésének egységére. (Ef 4,12-13)

TKÁR SÁNDOR

SÁROSPATAKI PRESBITERI NÉPFŐISKOLA

Sárospatak és Székelyhid között a távolság 160 kilométer. A hosszú úton volt időm átgondolni, hogy mi újat tanulhatok, mivel már több presbiteri képzésen volt alkalmam részt venni. Örömmre szolgált, hogy milyen magas szintű előadásokon vettem részt, amelyen jól képzett teológiai tanárok tartottak előadást.

Megérkeztem, egy gyönyörű épület tárult a szemem elé: a Sárospataki Református Teológiai Akadémia. Különös, de egyben biztató vágyat éreztem, hogy lépjek be az épületbe. A recepciónál „Áldás, békeség!” köszöntéssel fogadtak. A megismerkedés előtt volt időm szétnézni. Rendezett, szép folyosó. A falakon nagyméretű tablók az 1931-1950-es években végzett diákokról. Gondolatban visszautazva az időben olvastam a bibliai idézeteket: „Jézus Krisztus tegnap és ma és örökké ugyanaz”.

Az első emeleten a Szikszai-teremben gyülekeztünk, énekléssel és imádsággal elkezdődött az első óra. Fő tantárgyaink: hitismeret, egyháztörténet, egyházismeret. Ezeket a tantárgyakat bőven kidolgozva ismertették, mit foglal magába minden tantárgy külön-külön. A tanfolyam 2014-ben kezdődött és 2015-ben fejeződött be, havonta 2-2 nap. A tanfolyam végén pedig vizsga következett. A vizsgát nagy érdeklődéssel vártam. Ettől már csak az izgalom volt nagyobb. A vizsgatételeket az utolsó órán lehetett választani. Az én választott tantárgyam az egyházismeret volt, azon belül: az imádság mint szolgálat. A diplomakiosztás istentisztelet és úrvacsoravétel keretén belül történt. A diplomát „jól megfelelt minősítéssel elvégezte” eredménnyel vehettük át. Csodálatos érzés rádöbenni arra, hogy öszülő fejjel is lehet tanulni a presbiteri tisztség szépségeiről és fontosságáról.

Bátorítom presbiter testvéreimet, hogy ne hagyják ki ezt a felemelő érzést, hogy megismerjék a Sárospataki Református Népfőiskola tanítását! Tapasztalják meg azt az élményt, ahogy a Szentlélek Isten munkálkodik bennünk, és tanít a tisztség szépségeire, szükségére, a Biblia ismeretében, hogy az Ige szavai szerint tökéletes legyen az Isten embere, minden jó cselekedeteire felkészített. (ermellek.blogspot.ro)

MÉSZÁROS JÁNOS,
a Székelyhídi Református Egyházközség főgondnoka

FEKETE ÁRNYAK

A két asszony a világtól elrejtett faluba érve a javasasszonyt keresték.

– Nem akarunk mi senkinek se rosszat, csak a pénz kerüljön meg. Tudja, szegény fiam annyit dolgozott már külföldön.

– Szóval nem akarják, hogy bűnhődjön a tolvaj? – vonta össze szemöldökét a jósnő.

...Aztán mégis megegyeztek. A látnok biztosította a két asszonyt, anyóst és menyét, hogy jól jártak el, mikor hozzá fordultak tanácsért.

– A böjtöt szigorúan tartásotok be, szerdán és pénteken semmit ne egyetek, csak imádkozzatok. Szombaton még hozzatok egy fekete tyúkot – mondta, miután elvette a vastag borítéknyi pénzt.

Nem szóltak senkinek, titokban betartották a böjtöt, és minden este térdelve imádkoztak. Eltelt egy hét, de a pénz nem került meg: a tolvaj nem hozta vissza a bizonyos helyre.

– Anyám – szóló egyszer a fiatalasszony –, Pista, a férjem már két napja, minden éjjel kimegy és járkál az udvaron. Ugye neki nem szólt a pénzről maga se? Jobb, ha nem tud semmit. A következő éjjel meglesték. Az ablakon keresztül látták, mint kerülgeti Pista fejét lehajtván a vén diófát, mint egy kerge birka.

Délután elmentek anyósával a helybéli paphoz. Az öreg, sokat megért lelkes szörnyülködve hallgatta őket. Hirtelen felcsattant és az óbégató asszonyokra förmedt:

– Eddig az ördögtől kértetek segítséget, most meg az egyházhoz jöttök?

Aztán megszánnva az asszonyokat, utánuk kiáltott a kerkapuban:

– Gyertek el estére mégis, hogy együtt imádkozzunk.

Két fekete árnyék lopakodott a sikátoron lefelé. Most sem szóltak egymáshoz, csak félelmük volt közös. Aznap este otthon sem mondták el az imát, amit a jósnő leírt nekik. A parókián sokáig égett a villany, valaki sokáig várta ott őket. Pista sem aludt otthon.

A fiatalasszony az udvaron teregetett, amikor a házból kiáltottak:

– Gyere lányom gyorsan – kiáltott bentről az anyósa. Itt a pénz a Pista borotválkozó dobozában, ő vette el! Ebben a pillanatban a kapun egy csoport bányász lépett be.

– Nagy baj van lányom – kezdte az idősebb. Az uradat halva találtuk egy elhagyott tárnában. Az ördög tudja, mit keresett a lezárt járatban.

...A temetésen a két fekete asszony nem tudott már sírni. A bányászfalu aprócska sírkertjét varjak lepték el.

– Holnap este is várok rátok a parókián. Vasárnap gyertek templomba. Karácsony van, és ti is kaphattok megváltást, békét – szóló hozzájuk kezét nyújtva a lelkes.

VERES PIROSKA

SZERETETSZOLGÁLAT A LITURGIÁBAN

A reformátorok kihozták a szerzetesi közösség imaszolgálatát a kolostorok falai közül, ugyanakkor erre a mintára építve sikerült gyakorlatba ültetniük az egyetemes papság újszövetségi elvét. Mit tudtak a 16. században, amit mi, mostani örököseik, nem tudunk utánuk csinálni?

Alapos okunk van feltételezni, hogy a liturgiától való elfordulás oly mértékű individualizmushoz vezet, amely képtelenné tesz minket a csapatjátékra, a közösségben gondolkodásra. Vizsgáljuk meg a liturgiának azt az oldalát, amelyik környezetünkben a másokért vállalt szolgálatra mozgósít.

Wass Albert érzékeny pontra tapint rá Nagypénteki siratójában, amikor azt írja „átokverte, szerencsétlen nagypénteke nemzet vagyunk” és „sokszázéves Nagypéntekeknek soha sem lesz vége?” A szenvedő Krisztussal való egyesülést nem kerülheti ki sem az egyén, sem a gyülekezet, ha arra vágyik, hogy ne csak nagypénteke magyar legyen, hanem húsvétot ünneplő, a feltámadás dicsőségében is részesező keresztény ember, ill. közösség (lásd Róm 6,3kk és Gal 2,20). Dietrich Bonhoeffer Etikájában (ami Visky S. Béla kitűnő fordításában idén tavasszal magyarul is megjelent) a megtestesülés csodája az a sarokkő, ahonnan minden felelősség és hivatás kiindul.

Jézus személye az ég és föld összekapcsolódását jelenti. Ez a tényező, amely lehetővé teszi az emberiség megbékélését Istennel. Az Etikából idézek: „Luther visszatérése a kolostorból a világba, a hivatásba – törőlmetszett újszövetségi módra – az őskereszténység óta a leghevesebb ostrom és támadás a világgal szemben. Ezzel éppen a világban épült ki a világgal szembeni támaszpont: a hivatás az a hely, ahol Krisztus hívására válaszolunk és felelősen élünk... A középkori szeretetesség tévedése nem abban áll, hogy Jézus Krisztus hívása az embert világ elleni harcra küldi, hanem abban a próbálkozásban, hogy egy olyan helyet találjanak, amelyik kívül esik a világon, és ahol természetszerűen megfelelőbb módon lehet válaszolni erre a hívásra. A világ elkerülésének ebben a hiábavaló kísérletében nem veszik komolyan sem Istennek az egész világra kimon-

dott nemét – melyben a kolostor is benne van –, sem pedig az Ő igenjét, mellyel megbékéltette a világot önmagával.”

Jézus arra tanít, hogy amikor egy embert Jerikó és Jeruzsálem között megtámadnak, akkor egyetlen helyes magatartás létezik: mégpedig a samaritánusé, aki elsősegélyt nyújt a félholtaknak, és elviszi őt a legközelebbi fogadóig. Márk evangélistánál szó szerint Krisztus a diakónus, aki azért jön, hogy szolgáljon (Mk 10,45). Az úrvacsorázó gyülekezet Jézus testében és vérében részesedik. Így lesz az egyház Krisztus teste, és mi is bár sokan vagyunk, egy testet alkotunk, mert az egy kenyérből részesedtünk (1Kor 10,16-17).

A liturgiában a diakónia gondolatát három helyen érzékeljük: a közbenjáró imádságban, az adakozásban, az úrvacsoravételkor. Miután a prédikáció felhívta a gyülekezet figyelmét arra, hogy mi a küldetése, missziója, szükség, hogy a közösség együtt imádkozzék ennek a küldetésnek a sikeréért, végrehajtásáért. Ezért nevezzük a prédikációra felelő imát közbenjáró imádságnak, ami akkor jó, ha tagolt szerkezetű. Pásztor János a következő vázlatot ajánlja hozzá: 1.) köszönet azért, amit az igéből magunkkal vihetünk; 2.) közbenjárás az egyházzért, gyülekezetért, városért, az egész emberiségért, bajban levőkért, betegekért, gyászolókért, haldoklókért, stb.; 3.) önmagunk felajánlása hálaáldozatul; 4.) imacsend a személyes kérések megfogalmazására. Visszaélés a liturgiával minden olyan helyzet, amikor istentiszteletünk „önmagunk körül forog”, és inkább csak önző gondolataink szent köntösbe bújtatása.

Az úrvacsorai közösség is diakóniai jelleget hordoz, mivel a krisztusi javakban történő részesedést a kenyér és bor egymással megosztása nyomatékosítja. Végül ide soroljuk az adakozást, mint a hálaáldozat egyik lehetséges módját. Pásztor János szerint ez is „a válaszhoz tartozik, amely egész lényünk odaszánásának jele, és az ige szolgálatért való felelősségünk gyakorlati kifejezése. Tehát szerves része az istentiszteletnek.

Sajnos egyházunk kevés gyülekezetében követik ezt a bibliai útmutatást. Az adakozás a legtöbb gyülekezetben nem az istentisztelet alatt, hanem utána történik. Az áldás, ill. az istentisztelet befejezése utáni perselyezéssel azt a benyomást keltjük, hogy az adakozás nem része az istentiszteletnek.” Zsinati liturgiai bizottságunk eljutott oda, hogy felvállalja ezt a tanítást, és bátorítsa a gyülekezeteket, hogy a ráfelelő ének alatt nyugodtan adják körbe a perselyt, amelyet adományaikkal imádság kíséretében helyezhetnek az úrasztalára, és így ajánlják fel Isten szolgálatára.

GERÉB MIKLÓS

A SZOLGÁLÓ ÉS AZ ÜNNEPLŐ EGYHÁZ

Amikor Júdás azon sópánkodik, hogy a drága olajt háromszáz dénárért eladhatták volna, Jézus azt feleli neki, hogy a szegények mindig közöttük lesznek. Jóllehet, számtalanszor elsoroltuk, hogy Kálvin egyházatanában a pásztor, doktor, presbiter mellett a diakónus is ott van, úgy tűnik – református egyházunk „mellékelt ábrája” szerint –, nem sokat törődünk a szent szolgálat e válfajával.

A huszadik század első felére kivirágzó diakónisszaképzés csak részben válaszolt az apostoli egyházban feltett kérdésre... és a háború utáni „népi demokratikus” berendezkedés azt derékba törte. Úgy érzem, velünk is elment a ló, és megpróbálunk minden eszközzel demokratikusnak mutatkozni a társadalom előtt. Ezért van olyan választási rendszerünk, aminek a hibáit tüstént látjuk, amikor tízen vannak a templomban, és ennyiből választanunk kell egy 7 tagú intéző bizottságot meg egy 5 tagú számlálóbizottságot.

Demokratizálódásunk jelei a szövetségek. Nehéz összetartani a Lelkészerkezleti Szövetséget, előttünk vannak a Presbiteri Szövetség vajúdásai, egészen új jelenség Királyhágón innen a Kántorszövetség. A legtevékenyebbnek kétség nélkül a nőszövetségi csoportok látszanak, amelyek egy-egy figyelemreméltó helyi kezdeménnyel felvillantják a diakóniai elhívás és cselekvés igényét, de ez még mindig csak alkalmi akarat, átfogó, egész egyházat átható kohézió és tettekretevétség soha nem lesz, amíg újja nem születünk, nem állítjuk helyre Istennel való szövetségünket – ha kell ezsdrási szigorral –, s főképp: nem állítjuk helyére a liturgiát.

A liturgikus elszegényedés folyamatának a hétköznapiakra gyakorolt elképesztő hatásait Kósa László akadémikus tényszerűen vizsgálja: a reformáció megkurtította az egyházi évet (elsősorban a szentek ünnepeinek kiiktatásával), aminek az lett a következménye, hogy kevesebb lett az ünnep, és több a munkanap. A protestáns európai országokban ezáltal nőtt a termelés, nagyobb ütemben fejlődött a gazdaság. Ámde a profitorientált kapitalizmus nem az általános jólét aranykorát hozta a földre, hanem az emberek kizsákmányolásának, kiszolgáltatottá válásának, megalázásának újabb lehetőségeit. Napjainkban egyenesen modern rabszolgatartásról beszélhetünk: hitelből él az egyén, hitelezők etetik az országot. Tőkész László ehhez még hozzáteszi, hogy Magyarországon a jobbágyfelszabadítás hozta divatba az „ünneprontást”, azaz vasárnapi munkát.

Hafenscher Károly megállapítja, hogy a reformátusoknál már nem igazán beszélhetünk egyházi évről. Valóban aggodalomra ad okot, hogy naptárunkban néhány éve felbukkant ún. bibliavasárnap és diakóniaszombat, de az anyák napja és idősök vasárnapja is elmaradhatatlan kellékvé vált istentiszteletünknek. Vajon a Bibliát csak bibliavasárnap vesszük a

kezünkbe? Csak akkor kell hatványozottan odafigyelni rá? Vajon egyedül a diakóniaszombat szolgálhat okot arra, hogy jót tegyünk, szűkölködő testvéreink és gyülekezetünk mellé álljunk? Bizonyára úgy van, ha nem értjük meg, hogy vasárnap az Úr napja, és a liturgia a legnagyobb jónak a megélése, ami velünk történhetett.

A lelkész, aki tematikus vasárnapon, tematikus prédikációkkal igyekszik visszacsempészni a vízzel kiöntött gyereket, és a kántor, aki maga se tudja, mit keres a hangszerek királynöje mellett, lassan kettesben maradnak a templomban. Harangozókat már kötéllal se lehet fogni, ha megürülne az állás. A gyülekezet nem jön. Nem érzi a közösséget. Erre a problémára nem Klaus Dougllass a helyes válasz, hanem az, ha tudatosítjuk magunkban: az egyház addig egyház, amíg beáll egy térben és időben egyetlen arcvonalat képező közösségbe. A bizonyoságtevők fellegeről van szó. Ebben a zárt vonalban ott találjuk Ábrahámot az ősatyákkal, Dávidot a prófétákkal, Keresztelő Jánost, az apostolokat, egyházatyákat, a reformátorokat, hitvalló őseinket. A sor legfontosabb személyisége: Jézus Krisztus. A sor el nem hanyagolható láncszeme: én magam. Amikor egy irányba, Krisztusra nézünk, akkor beszélhetünk egyházzal. Az egy irányba nézést nevezzük az egyház katolicitásának, azaz térbeni, időbeni és tanbeli egységének. Kire és mire nézünk?

Az Ószövetség népe életében a legfontosabb esemény az Exodus. Ezt ünneplik évről-évre a pászkavacsorával, ezt elevenítik fel a lombsátrak ünnepén. Ez ad új értelmet a szombatnak: szolgák voltunk Egyiptomban, de kihozott minket az Úr! Az Újszövetségben Jézus Krisztus (Ő a pászkabarány) halála és feltámadása az a fordulópont, ami megváltoztatja az ember életét, amit húvtól-húsvéig (vasárnapról-vasárnapra) minduntalan közhírré kell kiáltani. De erre a beszéd önmagában alkalmatlan, a pusztá emlékezés haszontalan. A kettő a cselekvéssel együtt válik teljessé. Pál az egyház katolicitásában él, ezért hangsúlyozza: én az Úrtól vettem, amit elétek adtam. A mi istentiszteletünk alapja: hogy Isten Fia által szolgált nekünk. Szolgálni másoknak az tud, aki ezt az úrvacsorában személyesen megtapasztalja.

GERÉB MIKLÓS

HALÁL A FAZÉKBAN

Egy „nemzetközi tudományos kutatás” olyan meglepő eredményre jutott, amit nem hagyhatunk szó nélkül.

Idézetek a meglepő kutatásból: „A vallásos családban nevelkedő gyerekek kevésbé kedvesek és hajlamosabbak mások megbüntetésére, mint azok, akik nem vallásos nevelésben nőnek fel...” A tanulmány arra is rámutat, hogy: „a vallásosság növeli hajlandóságát mások büntetésére, valamint a keresztény és a muszlim családokban nevelkedő gyerekek inkább elítélték mások tetteit, mint a vizsgálatban részt vevő más vallású vagy nem vallásos gyerekek.”

Zavar a muszlim és keresztény gyerekek egy szintre állítása. Nem ismerem igazán a muszlim vallást, ezért hadd álljon itt egy „2013-as világszintű felmérés, hogy milyen a muszlimok hozzáállása szociális, vallási, politikai dolgokhoz. A Dél-Szudánban, Észak-Afrika és a Közel-Kelet országaiban végzett kutatás szerint 22% egyetért azzal, hogy civilek megtámadása az iszlám védelmében indokolt lehet. 60%-uk támogatja a megkövezést mint a házasságtörés büntetését. 53% szerint halált érdemel, aki elhagyja az iszlámot, és 62% szerint egy női családtagot megölni indokolt lehet a család becsületének védelmében, ha az házasság előtt szexuálisan aktív, vagy házasságtörő”. A kereszténynek Jézus Krisztusa viszont a megbocsátás és irgalom ura. Hogy lehet ezt a kettőt egymás mellé tenni?

Mire jó egy ilyen „tudományos kutatás”? Arra, hogy amíg is értékvalóságban csellengő embereket megrendítsen, érdemes-e még imádságra tanítani a gyereket, érdemes-e templomba járni, szükséges-e az iskolai vallásoktatás, hiszen vallásos szellemben nevelve megkérdőjelezhető az „erkölcsi fejlődésük”. Arra, hogy vallások összemosásának, a szekularizmusnak, az ateizmusnak székértelmezése legyen.

Tudományos, pszichológiai kutatásoknak könnyebben hitelt adnak az emberek. És nehezebben veszik észre, hogy halál van a fazékban (2Kir 4,40). Külön szegény, ha ezt a gyerekeknek próbálják adagolni. A kereszténység bomlasztása a cél. Amit nem sikerült elérni a vörös terrorral, megpróbálják tudományos maszlaggal.

BERECZKI ANDRÁS

A RABBI, AKIT ADY IS MEGHALLGATOTT

A két világháború között a húszeszes nagyváradi zsidóság negyedét az 1870-ben megalakult neológ hitközség teszi ki, amely 1878-ban a Körös-parton felépíti impozáns zsinagógáját, és amelynek főrabbija 1890-től Kecskeméti Lipót (1865-1936) volt.

A neológ irányzat az emancipáció, az asszimiláció illetve a magyar nyelvűség híve volt, így Kecskeméti is szembeszállt minden vallási elzárkózással, meggyőződéses anti-cionista volt.

Nem csak kiváló tudós, hanem kitűnő hitszónok, a magyar nyelv mestere is volt, melyre Ady Endre is felfigyelt. Bár Ady Nagyváradról is ismerhette Kecskeméti, illetve ott is hallgathatta beszédeit, a *Rabbi a keresztyén templomban* (1903) című cikkében egy, a budapesti unitárius templomban tartott, bibliai tárgyú előadását örökíti meg: „Főtisztelendő Kecskeméti Lipót főrabbi úr fölolvasása különben is csak annyi belső szenzációt rejtgetett, hogy ezekért az igékért néhány rabbi-társa már-már máglyára vitte a főtisztelendő úr lelkét... Ézsaiás, Malakkias, Hozseás és a többi. Aki kíváncsi volt rájuk, az elment. Előre sejtettük, hogy nagyon sokan mennek el, pedig a próféták nincsenek nagyon divatban. Az emberek szeretik megbámulni a ritka látványokat. Oh, nagyon megbámulták ezt is: a keresztyén templomban a rabbit!...”

Magyar zsidóként 1920 után vállalja a romániai kisebbségi sorsot is. Noha megválasztották pesti főrabbinak, a román uralom ellenére is Nagyváradon marad haláláig.

Nyomatásban megjelent beszédeiben így vall: „A zsidóság ne nemzet akarjon lenni. Legyen az, aminek lennie kell: vallási és erkölcsi alakulatnak. Vallás vagyunk és nem nemzet... A zsidó népléleknek lehettem legjobb akarattal dolgozó munkása, de a nemzeti érzésben a magyarságé voltam egész érzésemmel... Új uralomra kerültünk át, úgy kerültünk át mint a magyarság egy része. Magyar zsidók voltunk és vagyunk, az új uralomban is magyar zsidók. Hiába: nem tudunk hűtlene lenni. Nem dobunk követ a kútba, melynek ittuk a vizét, és nem dobunk követ a kútba, amelynek vizéből inni akarunk...” (1920); „A mi anyanyelvünk a mi magyar nyelvünk; nem tudunk elszakadni tőle.” (1922)

A magyarsággal való szolidaritását felróvó román miniszternek mondta: „A magyarság mellett voltam jó sorsában. Most, balsorsában ne tartsak ki oldalán?”

OROSZI KÁLMÁN

A MAGYAR GÁLYARABOK KISZABADÍTÓJA

Hollandia fénykorának nemzeti hőse, akinek az élete példázta: Isten minket azért teremtett és helyezett ebbe a világba, hogy bennünk megdicsőíttessék.

RUYTER MIHÁLY (1607-1676)

1607. március 24-én született a hollandiai Vlissingenben. Elszegényedett család 11 gyermeke közül az ötödik. A spanyol király hercegi rangra emeli, az angol király meghívja látogatába. Nemességet adományoz neki a dán és a francia király, ő tudni sem akar erről. „Jobban félek a dicsérettől, mint az ágyúütőtől!” – volt a szavajárása.

Élete Isten megújuló csodáinak sorozata. Amikor 11 éves korában szülővárosában beáll hajóinasnak, örökre eljegyzi magát a tengerrel. 1633-ban mint tiszt teljesít megbízatást Grönlandon. Negyvenöt éves koráig semmi rendkívüli nem történik vele, ekkor még arra gondol, hogy lassan tisztességes nyugdíjba vonul. Azonban váratlanul az admirális helyettesének nevezik ki, csillaga ettől kezdve emelkedik. 15 000 holland hajót kell megvédenie angolok, franciák, portugálok; kalózok ellen. Csatak előtt úrvacsorát vesz embereivel a hajó fedélzetén. Csatazajban is bemegy kajütjébe, letérdepelve imádkozik. A győzelem kivívása után jelenti, hogy Isten győzött.

A flottának állandó dolga volt. 1656-ban Danzigot szabadította fel a svédek hatalma alól, 1659-ben pedig Dániát és a dán királyi családod mentette ki a svéd elnyomásból, illetve fogságból. 1665-ben megszerveztette az első tengerészgyalogos-egységet, így hajóhada nemcsak a tengeren, hanem a szárazföldön is veszélyes volt ellenségeire. 1667-ben otthoni bázisán verte tönkre az angol flottát, sőt lerombolta a parti védelmet, és felgyújtatta a kikötői dokkokat. Az angol hajóhadat rajta kívül még senki nem győzte le.

Hite erős volt a próbák idején. 24 éves korában megnősül. Hazatérve felesége és kislánya

sírhantja várja. Újránősül öt év múlva. Ott él Amsterdamban, Rembrandt közelében. A holland festő a tenger hőst csendes családi körben ábrázolja festményén. Felesége varrogat, négy gyermeke néz rá, s ő hangosan olvassa a Bibliát, s felzeng a zsoltár. Különösen a 119. és a 42. zsoltárt szerette. Sokszor kérte zászlóshajója lelkészét, Vethoviust, hogy ezeket olvassa fel. Meghal második felesége is. A legidősebb gyermek 11 éves, a legkisebb 1 éves. Harmadszor is megnősül.

A MAGYAR GÁLYARAB LEKÉSZÉK MEGMENTÉSE

I. Lipót császár rendkívüli törvényszéket állít fel Pozsonyban, s 1674-ben 33 vármegyéből 700 evangélikus és református lelképásztort és tanítót idéznek meg. A megjelent 284 evangélikus s 62 református atyafit koholt vádakkal fenyegetik, hitük megtagadására kényszerítik. Az állhatatos hitvallókat börtönbe vetik, majd a legbátrabbakat eladják Nápolyban 50 aranyért gályaraboknak. Hatalmas evezőkkel kellett megbirkózni, állati sorban nyomorogtak odaláncolva az evezőpadhoz, de Krisztus szerelmétől nem tudta elszakítani őket senki és semmi.

Sorsuk ismeretes lett az egész keresztyén világ előtt. Különösen a bécsi holland követ fáradozott sokat megszabadításukért. Ruyter akkor a Földközi-tengeren hajózott. Megtudta, hogy a magyar prédikátorok raboskodnak a gályákon. Más holland hajók tisztjei már tárgyaltak ügyükben, eredmény nélkül. 1676. február 11-én kiköt Nápolyban. Könnyezve hallja, hogy a gályarabok még mindig foglyok. Szigorú fellépésére az alkirály szabadon engedi a 26 gályarabot. „Beszállva a csónakba, háladó örömeikkel ajkunkon úgy mentünk »mintegy álomban«” – írja a megszabaduló Otrókocsi. Másnap Ruyter vezérhajóján így szól a testben roncs, de lélekben erős 26 volt gályarabhoz: „Sok győzelmet vívtam életemben minden rendű ellenségim felett, de ez az én legfényesebb diadalom, mellyel Krisztusnak ártatlan szolgálait az elviselhetetlen terhek alól kiszabadítottam” Harsányi István meg akarja köszönni jóságát, erre válaszul a hit alázatával Ruyter: „Nem szükség, uram, hogy a mi jóakaratainkat megköszönjed. Mi itt éppen csak eszközei voltunk az Istennek. Adjatok hálát az Istennek, szabadsgátok szerzőjének.” Harsányi szelíden felel: „Isten eszközeinek is meg kell adni méltó becsületüket”.

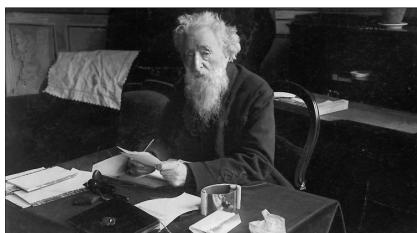
Április 29-én halt meg az admirális, akit a hadtörténetesek is a valaha élt legnagyobb tengeri stratégák egyikének tartanak. Bebalzsamozva viszik testét Amsterdamba, s a királyi palota mellett levő Nieuwe Kerkbe temetik, a nemzet által adományozott kriptába.

Debrecenben 1895 óta emlékoszlop hirdeti Ruyter emlékezetét s hitvallóink hősiességét.

GAVALLER LAJOS

EGYENRUHÁS MEGVÁLTÓK

A kereszténység alapelveihez mindig is hozzá tartozott az elesettek és a szegények megsegítése, de a 19-20. században ezeket az eszményeket a leghatékonyabban egy új, radikális szervezet tűzte zászlajára. És ezt ebben az esetben érthetjük akár szó szerint is, hiszen a 150 éve, 1865. július 5-én megalapított Údvahadseregnek egy valódi katonai szervezethez hasonlóan saját lobogói, indulói és egyenruhái vannak.

Igaz, ez a kezdetekkor még nem volt így, a mozgalom védjegyévé vált militarizmus tulajdonképpen egy véletlen eredménye. A szervezetet az 1829-ben született, eredetileg zálogosnak készülő, majd metodista hitre térő lelkes, William Booth és felesége, Catherine alapították. Booth ekkoriban a London egyik legszegényebb, alkoholistáktól, bűnözőktől és prostituáltaktól hemzsegő East End negyedében tevékenykedett, de megunta, hogy csak prédikál az üdvözülés útjáról, ezért elkezdett kézzelfoghatóbb segítséget nyújtani az elesetteknek, mégpedig a „három S”, azaz a „soup, soap and salvation” (leves, szappan és megváltás) jelszavával.

HIVATÁSOS JÓTÉKONYSÁG

Az ekkor még Kelet-londoni Keresztény Megújulás Közössége néven munkálkodó misszió csak egy volt a több száz, állandó anyagi gondokkal küszködő hasonló kezdeményezés közül, de a sors egy évtizeddel később közbe-

szólt. Booth éppen egy levelet diktált titkárnak, amelyben azt írta, hogy tagjaik „önkéntes hadsereget alkotnak”. Hallva ezt, fia kikérte magának, hogy ő bizony nem holmi önkéntes, hanem hivatásos katonája a misszionak. Ekkor született meg a Salvation Army, azaz Údvahadsereg kifejezés, a szervezetet pedig katonai mintára szervezték újjá, Booth maga a generális titulust vette fel, amelyet 1912-es haláláig viselt.

Részben a jól felépített „imázs”, részben Booth fáradhatatlan, külföldre és a tengereken túlra is kiterjedő szervezőmunkája eredményeként a 20. század elejére az Údvahadsereg a világ egyik legismertebb jótékonyági szervezete lett. Az Egyesült Államokban például egy 1900-as hurrikán, illetve az 1906-os San Francisco-i földrengés nyomán végzett munka ismertette meg a nevét a szélesebb tömegekkel, a „hadsereg” csengőt rázó adománygyűjtői (közel 25 ezren voltak már 1910 körül) pedig az amerikai utcakép megszokott elemévé váltak.

Vallásos gyökerei ellenére az Údvahadsereg tagjainak szinte alig kell közös rituálékon részt venniük, az alkoholtól, a dohányzástól és bármilyen más káros szenvedélytől való tartózkodás mellett igazából csak a közösségért kifejezett erőfeszítést követelik meg tőlük.

Több mint száz éve ugyanaz a jelszava: „Levest, szappant, üdvösséget.” Más szóval, ha az ember éhes, vagy nincs lehetősége tisztálkodni, nem elég Isten szeretetéről beszélni neki. Az Údvahadsereg tehát szociális jellegű egyház, nem pedig zárt közösség. A közösség tagjai egymást támogatva járják a maguk életútját.

William Booth így foglalta össze hitvallását: „Amíg nők sírnak, mint most, harcolni fogok. Amíg kisgyermekes éhesen szaladgálnak, mint most, harcolni fogok. Ameddig emberek börtönben vannak, mint most, harcolni fogok. Ameddig csak egy lélek is Isten világossága nélkül sötétségben van, harcolni fogok. Életem végéig harcolni fogok.”

Az Údvahadsereg ma közel 130 országban van jelen világszerte, Magyarországon az 1949-es kivonulás után 1990-től kezdett újra tevékenykedni.

DÉL-KOREA:

A KERESZTYÉNSÉG EGYIK CSODÁJA

Ázsia lakosságának csak kb. két százaléka keresztény. Dél-Korea viszont különleges: itt volt a leglátványosabb keresztény térnyerés. Az 1784-es katolikus megjelenést a protestánsok 1884-es érkezése követte, azóta a kereszténység az ország egyik legnagyobb vallása lett. A korai 1960-as évektől, a keresztények száma, különösen a protestánsoké, gyorsabban nőtt, mint bármely más országban, évtizedenként megduplázódva.

Ma az 50 milliós Dél-Korea lakosságának kb. egynegyede keresztény: 8,5 millió protestáns és 5 millió római katolikus. 50 000 protestáns templom, köztük a világ 10 legnagyobb temploma, ezekből 5 Szöulban, mindez a dél-koreai egyházakat a világ egyik legéletképesebb és dinamikusabb egyházává teszi. Korea már nem egy „missziót befogadó ország,” hanem a világ második legnagyobb „külmissziót végző” országa. Úgy mondják, hogy a külmissziót Anglia vezette a 19. században, az Egyesült Államok a 20. ban, és végül a 21. században Koreáé lesz a döntő szerep.

A Koreai Nemzeti Statisztikai Hivatal 2007-es egyik jelentése szerint, a koreai emigránsok száma 6 277 255 volt. Az emigráns templomok száma 4968-ra nőtt 124 országban. Abol koreaiak vannak, ott koreai keresztény gyülekezetek is találhatóak. Az emigráns egyházak idegen földön nem perem-közösségeként élték meg identitásukat, hanem olyan missziós közösségeként, akiket az Isten elhívott és az Ő országáért a világba küldött.

A világon sok egyház szívesen tekinti mintának a koreai egyházak gyors terjedését és a hívők lázas odaadását és dedikációját. Yancey Philip írja: „a közbenjáró imádságról a koreaiaktól tanulhatnánk”. Tveit Olav Fykke, a WCC (az Egyházak Világtanácsa) főtitkára koreai látogatásán egy sajtótájékoztatón így nyilatkozott: „lelkesen tanulmányozzuk a koreai keresztények életét és kihívásait”.

A világ-kereszténység betájolása megváltozott. „A déli kereszténység növekedése” ma már elég gyakran használt kifejezés a missziológia területén. Ez arra utal, hogy a koreai kereszténység komoly felelősséget hordoz a világ missziójáért a világ egyházainak szolgálatában.

BÁTORSÁG KARÁCSONYRA

Elhatároztuk, hogy idén az utcán karácsonyozunk. Úgy gondoltuk, hogy meglátogatjuk azokat, akiknek nincs otthonuk, akik az utcán élnek és ott töltik a karácsonyukat is. Eltervezünk, hogy készítsünk bejglit, teát és szendvicseket. Megpakoljuk az autót takarókkal és ruhával... A hirtelen kipattant ötlet első hallásra olyan jónak tűnt. Aztán aludtunk rá néhányat, jobban átgondoltuk a dolgot, és máris halványabb lett a lelkesedés. Biztosan nagyon fáradtak leszünk. És mi van, ha esik az eső, vagy ha túl hideg lesz, és ha megfázik a gyerek? Hagyjuk ott a nagycsaládi vacsorát? Nehéz eset. Persze, „jönnek lenni jó”, de azért mégis: a karácsony az Karácsony!

Azt mindenki tudja, milyen könnyen le tudjuk beszélni magunkat a jó cselekedetéről. Megvan bennünk a szándék, de aztán valami elfárad, még mielőtt hozzálátnánk. Nem jó ez így. Vagy, jó? Szerintem, nem. Ha hagyjuk lebeszélni magunkat, szürkébb marad az életünk. Meglesznek a biztonságosnak tartott és jól megszokott körök, állomások, élethelyzetek. Talán még kipihentebbek is érezzük magunkat, de semmi több. Jót tenni kaland. Furcsa párosítás, de attól még lehet igaz. A jó cselekvése közben sokféle nem várt helyzettel, igazi örömet-erőt-lelkesedést adó helyzettel szembesülhetünk. De mindezt csak akkor tapasztalhatjuk, ha nem hagyjuk lebeszélni magunkat. Az utcán karácsonyoztunk. Hideg volt, de nem fázott meg a gyerek. Mielőtt elindultunk volna, nagyon fáradtak voltunk, de amíg mindent összepakoltunk, valahogyan felvillanyoztunk. Jót tenni kaland.

Elindultunk és amyira kíváncsiak voltunk, mi vár ránk az Utcán. Sokan „vártak” ránk. Elfogytak a szendvicsek, még a sima kalács is. Nem bántuk meg a kiruccanást. Persze, találkoztunk kábult, követelőző emberekkel is, de sokan voltak, akikkel együtt sírtunk, miközben Csendes éjt énekelünk, vagy Mennyből az angyalt...

Olyan sokszor a keresztyéni szeretetünk és szolgálatkésztségünk csak reklám és önáltatás. Amikor pedig lépni, indulni, mozdulni kellene, bizony, hogy megáll a tudományunk!

Én bátorságot kérek Karácsonyra. Még több bátorságot és „meggondolatlanságot” – hogy ne gondolkodjak sokat a jó cselekvésén. Úgy kérem, hogy másoknak is jusson belőle bőven.

G.L.

A KARÁCSONYI DEPRESSZIÓ LEKÜZDÉSE

Híradásokból, internetről, hallomásból értesülhettünk arról, hogy karácsony tájékán Nyugat-Európában sokan lesznek depressziósak. Megnő a telefonos lelki segélyszolgálat forgalma, sok a magányos, ünnepeken önmagával semmit kezdeni nem tudó ember. Ha valaki már élt át ünnepek tájékán ilyesmit, depressziót, levertséget vagy önpusztító gondolatok foglalkoztatták, akkor azt mondhatom, hogy nagyon nem jár jó nyomon.

Vitatkoznak arról, hogy mi okozza az ünnepek tájékán érzett levertséget, magányt, hogy van-e köze az ünnepekhez vagy nincs, de valójában, aki ismeri a karácsony lényegét, aki hívó szívvel él, az nem lehet karácsonykor depressziós.

A reklámok azt sulykolják, hogy ünnepen meg kell vásárolni mindent, az ünnep az attól lesz tökéletes, ha a legszebb karácsonyfánk van, a mintacsalád énekel a fa alatt, és a legdrágább ajándékokat bontogatja, amit kölcsönből vásároltunk.

És mi az igazság? Isten az első karácsonyon ajándékozott a világnak. Jézust ajándékozta nekünk, aki lehozta Isten szeretetét, éreztette Isten szeretetét, átadta Isten szeretetét. Mit jelent az, hogy valakiben ott van Isten szeretete? Oda tud fordulni a másik ember felé. Lássuk ezt a gyakorlatban.

Karácsony közeledik. Legyen ez életünk legszebb karácsonya! Nézzük meg, hány szabad napunk van ezen az ünnepen, és használjuk ki, töltsük meg tartalommal.

Milyenek voltak az eddigi ünnepeink? Összeveszett a család? Örömtelien tudunk együtt lenni? Szeretetteljes ünnepeink voltak? Szép élmények kötődnek hozzájuk? Ha nem, akkor változtassunk!

Tervezzük meg ezt az ünnepet idén. Ne vásároljunk olyan ajándékot, amelyikre nincs fedezet csak azért, mert a családuknak, a gyerekek el várják el tőlünk. Beszéljük meg velük, hogy a nagyravágyás nem része a karácsonynak. A gyerekek olyan ajándékokat szoktak kérni, amivel fel tudnak vágni a többi előtt. Kérjenek idén olyan ajándékot, amelyikre

szükség van a mindennapi élethez, tanuláshoz. Nem vezet jóra, ha a gyerekek nagyravágyása irányít és nevel minket, felnőtteket.

Imádságos lélekkel készülünk. A keresztyén ember hittel, imával, istentiszteleteken való részvétellel készül a karácsonyra. Tartunk bűnbánatot. Keressük meg lélekben azokat az alkalmakat, amikor megbántottuk a szeretteinket, vagy nem voltunk őszinték velük, és kérjük bocsánatot.

Emlékezzünk gyerekkorunk karácsonyaira. Beszélgessünk családon belül régi emlékekről. Lehet, hogy mosolyt csalnak a szánkra, vagy könnyet a szemünkbe, mert valaki már nem él azok közül, akik eszünkbe jutnak, de régi szép élményeket idéznek. Kérdezzük meg a gyerekeinket, melyik volt a legszebb karácsonyuk, és miért. Sokat okulhatunk belőle.

Díszítsuk fel a lakást! Vegye ki ebben mindenki a részét. Készítsünk díszeket a családdal. Kapcsoljuk ki a televíziót, állítsuk fel a gyerekeket a számítógépek mellől, és legyenek családi programok. Ezt csak úgy tudjuk megtenni, ha kedvet kapnak hozzá, ez a mi feladatunk lesz, nem lesz könnyű, ha eddig megengedtük azt, hogy számítógépfüggők legyenek.

Nem kell megfőzni egy hadseregnek való ételt, hanem az együttlét, együtt készülődés a legfontosabb. Járjunk a kedvébe azoknak, akik körülöttünk vannak, ez legyen a legfontosabb ezen az ünnepen. Ne várjuk el a törődést, szeretetet, gondoskodást, adjunk törődést, szeretetet, gondoskodást!

Karácsony este menjünk el templomba. Éljük át az Isten szeretetét, aki a lelket adta belénk, és értünk elküldte az Úr Jézus Krisztust. Köszönjük meg az életünket, a családuknak, a munkánkat, az eddig átélt szép élményeket.

Gondolkodjunk el rajta: nincs valaki, akit elhanyagoltunk, akit az utóbbi időben nem hívtunk fel, nem látogattunk meg, pedig valamikor sokat jelentett, vagy sokat tett értünk? Keressük fel, köszöntsük fel az ünnepen! Nincs valaki, akit megbántottunk, aki miattunk kesereg, szándékosan vagy akaratunkon kívül rosszat okozunk neki? Hívjuk fel, vagy látogassuk meg! A karácsony a legjobb alkalom a bocsánatkérésre.

Ha valaki egyedül ünnepel, és nincs kit felhívnia, tegye már fel a kérdést magának, hogy miért van annyira egyedül? Miért szigetelte el magát ennyire? Miért nincs egy rokon, testvér, barát, akivel eltölthetné az ünnepet? Ha pedig lenne, itt az idő, szervezze meg! Keressen társaságot, és fordítson hátat a magánynak! Tegyen azért, hogy mások jól érezzék magukat a társaságában!

Ünnep közeleg, emberek, az év legszebb ünnepe! Találjuk utat egymás szívéhez! Találjunk utat Istenhez, ha elvesztettük a kapcsolatot. Kérjük Istentől szeretetet, és adjuk tovább! Hadd sokasodjon, mert nagy szükség van rá ebben a világban.

TÖRÖS BEÁTA

VANNAK-E ANGYALOK?

Karácsony táján angyaljárás van, angyaloknak írjuk meg a kívánságainkat, angyalok viszik és hozzák az ajándékokat. Angyalének hallatszák Jézus születésekor, angyalok vidámitják a legszomorúbbak szívét is. De valóban így van ez? Tényleg léteznek angyalok? Kiskololás gyerekeket kérdeztünk meg e felől. Hadd ajándékozzuk meg lapunk olvasóit az ő véleményeikkel, hiszen angyalkérdésben a gyermekek a legilletékesebbek.

HA VANNAK ANGYALOK, HOL VANNAK?

Szinte mindenki biztos abban, hogy az angyalok a mennyben laknak. „Ott szerintem sátrok vannak, és nem házak” – egészíti ki a mennyről alkotott elképzeléseket a 8 éves Hanna. Ott Jézussal vannak, mert a Biblia is ezt írja, és amit az ír, az igaz, mert Máriának is megjelent az angyal, és megüzente, hogy gyermeke lesz: Jézus Krisztus. De vannak angyalok a földön is, szeretnek az emberek között is „lábatlan-kodni”. És a válaszok úgy teljesebbek, ha idézzük a 8 éves Józsefet: „Angyalt ugyan sohasem láttam, de nekem azt mondta a nővérem, hogy ha bebújik valakinek a szívébe, akkor az is szolgálhatja Istent”. És tegyük hozzá, amit a 17 éves Csilla gondol: „az angyalok viszont kilétüket nem fedik fel”.

MILYENEK AZ ANGYALOK?

Az angyalok fehér, világító ruhába öltöznek, fehér szárnyaik vannak, fejükön korona. Csenge szerint, aki 12 éves, létezik fiú és lány angyalok is. Az egyértelmű, hogy az angyalok nem rosszak, de a 6 éves Jonatán megjegyzi: „angyalból lett az ördög”. „Az igazi angyalok szőfogaóák, mennyei fényük van” – írja a 13 éves Hunor, a vele egykorú Fruzsina szerint „szépek és gyöngédek, mindenkivel jól bántak”, mert Istent szeretik. De részben titok, „igazából csak Isten tudja, hogy milyenek”, mondja a 11 éves Tekla. És feltétlenül áll, hogy „nagyon örülnek, amikor egy ember megtér a földön”, hangsúlyozza a 14 éves Erika, talán „pont ezért vigyáznak és öröködnék felettünk” – ahogy Andi és Réka írják (mindketten 16 évesek). Érdekes, hogy a nagyobbakat kevésbé foglalkoztatja az angyalok külseje. Van, aki a Jelenések könyvére utal. A válaszok sorát hadd zárjuk egy kisfiú modern angyalképével: „fehér ruhában vannak, és repülőben utaznak”.

Mi AZ ANGYALOK FELADATA?

Természetesen szolgálják és dicsőítik Istent, ezért nagyon boldogok, aztán segítik az emberek jószágát gyarapítani, hírt hoznak Istentől az embereknek. Mivel pedig szó esett arról, hogy vannak jó meg rossz angyalok, a 13 éves Saci így vélekedik: „a jó angyalok békétűrészt és szeretetet, míg a rossz angyalok gonosztságot

költöztetnek a szívünkbe”. Bár a nagyobbak úgy gondolják, hogy karácsonyfát hozó angyalok nincsenek, a kicsik szerint ez is az ő dolguk. Jonatán meg Sámuel még azt is tudja, hogy Istennek hogyan szolgálnak: „megcsinálják Isten akaratát”, „és például viszik Istennek a reggelit, de Isten keveset eszik, és Jézus még kevesebbet, elég ha arra gondolunk, amikor a pusztába ment 40 napra”.

MIT ÜNNEPELÜNK KARÁCSONYKOR? MIÉRT VANNAK AJÁNDÉKOK, ÉS KITŐL KAPJUK AZOKAT?

Az első kérdésre egyöntetű a válasz: Jézus Krisztus születését. Ebből kifolyólag „azért kapunk ajándékokat karácsonykor, mert neki is vittek ajándékot a három királyok például, de

hogy Jézus megszületett, az is egy ajándék” – írja a 10 éves Péter. A 11 éves Melinda szerint Isten küld nekünk ajándékokat, hogy sose felejtsük el, hogy Ő létezik.

A 13 éves Balázs szerint „ajándékok nélkül is lehet karácsonyt ünnepelni”, mert ahogy a vele egykorú Saci mondta: „ha valaki hisz Istenben, az a legnagyobb ajándék”. Csilla, aki szintén 13 éves, így nyilatkozik: „azért vannak karácsonykor ajándékok, hogy érezzük: Krisztus nem egyszerű ember, hanem Isten Fia, és Ő saját születésnapján ajándékoz meg minket”. 16 évesen valaki ezt írja: „sajnos az ajándékokat nem az angyalok hozzák, pedig az igazán jó volna. A szüleink ajándékoznak, ez a helyzet”, de az is igaz, hogy „a kölcsönösen egymásnak adott ajándékok csak szimbólumok és ezzel próbáljuk bebizonyítani, hogy bennünk is van egy kis szeretet”.

MESÉLJ A

LEGEMLÉKEZETESEBB KARÁCSONYODRÓL!

„Isten is kapott ajándékot és azt akarja, hogy a gyerekek is kapjanak! De az igaz, hogy az ajándékokat Isten teremtette, de azért az ajándékokat az emberektől kapjuk, nem? Például én adtam a múlt karácsonykor anyukámnak egy gyertyát.” – mondja egy névtelenséget kérő kisfiú.

„A legemlékezetesebb karácsony az volt, amikor az egész család együtt volt. Nem mindig van együtt, de egyszer együtt volt mindenki. Az nagyon jó volt.” – mondja a 16 éves Andi.

„Hogy melyik volt, nem tudom, de biztos a mostani emlékezetes lesz, mert a kisfiú testvérem megszületett, és most ő is velünk örülhet” – írja a 10 éves Dorottyá.

„Amikor két angol lány volt nálunk vendégségben két évvel ezelőtt, mert sokat beszélgettünk és nevtünk. Az áhítat is valahogy másabb volt.” – meséli a 12 éves Betti. (Avagy nem tudjátok, hogy amikor vendégül látjátok egymást, angyalokat fogadtok be, írja a Szentírás).

A 13 éves Kati szerint az számít emlékezetes karácsonynak, „amikor az egész világ együtt van hitben és szeretben, és amikor együtt imádkozik. De nem emlékszem, mikor volt ilyen”.

„Amikor egyszer egy árvaházban voltunk, és akkor Robika meg Ildikó eljöttek hozzánk az otthonból” – írja a 11 éves Tekla.

„Amikor saját kezűleg csináltam ajándékokat a testvéreimnek és a szüleimnek. És nagyon örültek neki” – emlékezik a 13 éves Balázs.

„Amikor az ajándékokat készítettem, és a nagyobb testvéremre bízam, hogy küldje el őket az angyallal” – mondja István, aki 6 éves.

„Kilenc évvel ezelőtt egy kutyát kaptunk a testvéremmel együtt, és azért örültem, hogy együtt nevelhettük fel” – idézi fel az emlékezetes eseményt a 14 éves Erika.

„Amikor először pillantottam meg az angyalt, mert örültem, hogy én is láthattam ilyet. Csak sajnos elfelejtettem, milyen volt.” – írja 6 évesen János.

„Amikor egy igeverssel köszöntöttem a családomat” – mondja Cecília.

A 13 éves Hunor számára „a tavalyi volt a legszebb, a szerepek meg a tűzijáték miatt”.

„A három éves korombeli, amikor feltekinttem az égbe, és figyeltem, hátha elsuhan egy angyalka, de amikor véletlenül meglestem a szüleimet, csodálatos módon nem ért csalódás, és ahogy később elmagyarázták az ünnep lényegét, még nagyobb öröm töltött el” – írja a 16 éves Csilla.

HITEMHEZ HŰ LESZEK

Együtt vagyunk újból 57 év után is. Az első ilyen alkalom 2008-ban volt, amikor 23-án megünnepeltük Zsibón az 50 éves konfirmálási évfordulónkat. Azóta minden két évben találkoztunk, és bár az 52, 54 és az 56-os elmaradt több okból, de az 57-es sikerült. Sajnos minden alkalommal egyre kevesebben találkozunk.

De úgy is öröm számunkra, hogy 70 évesen is az egészségünk megengedte találkozni szülőföldünkön. Az egymással való találkozás öröme, tisztelete és szeretete hozzásegített leküzdni a távolságot, az anyagi nehézségeket, erős volt a vágyakozásunk.

Az Anyaszentegyházban való együtt imádkozásra vasárnap 10 órakor gyűltünk össze barátokkal, ismerősökkel, hívekkel a református templom udvarán.

Volt alkalmunk találkozni Hőgye Gál Roberto tiszteletes úrral, aki nem túl régen szolgál a zsbói gyülekezetben. Az istentiszteleten Máté evangéliuma 18. részének 15-20. versei voltak az ige vezérfonala.

Az igehirdetés után Molnár Endre tiszteletes úr köszöntötte a jelenlévőket mint jó barátokat, jó ismerősöket, hiszen 35 évig volt a zsbói gyülekezet szolgálatában.

Én magam is készültem a hívek köszöntésére egy, az anyaságról szóló bölcs gondolatokat tartalmazó írás felolvasásával.

Mivel az alkalomhoz megfelelőnek találtam, mindannyiunk nevében hálát adtam az Úr Istennek ezért a lehetőségért, hogy megadta nekünk azt, hogy itt lehetünk a zsbói Anyaszentegyházban, és legalább gondolatban megköszönjük a drága édesanyáknak, hogy a világra hoztak bennünket. Nem feledjük el ugyanakkor azt sem, hogy a gyökereink innen erednek és itt nyugszanak az anyaföldben.

Öröm és megtiszteltetés volt számomra a lehetőség a szólásra. Az egybesereglett híveket a felolvasott gondolatokat tartalmazó lappal ajándékoztuk meg.

Mi is kaptunk ajándékba a zsbói tiszteletes úrtól egy új kiadású konfirmálási emléklapot, és egy új kiadású káté-könyvecskét.

Fényképezés, közös ebéd és sok-sok beszélgetés után elköszöntünk egymástól, hálával és szeretettel feltöltődve indult mindenki otthonába. Mindezért legyen örök hála az Úr Istennek.

SZÉLL KATALIN

MEGÚJULT A TEMPLOM ÉS AZ ISKOLA RESICABÁNYÁN

Hálaadó istentisztelettel és ünnepi programmal „vették használatba” a felújított Resicabányai Református Templom épületét a magyar reformátusok.

„Ne hagyjátok a templomot, A templomot s az iskolát!” – írja a költő, és hogy mennyire aktuálisak Reményik Sándor sorai ma is a szörványban, azt a resicabányai református magyar közösség közel száz éves történetéről szóló kiállítás is bemutatja. Az ünnepi program keretében megnyílt kiállítás elsősorban a templom- és iskolaalapító református lelkipásztor, Keresztes

József munkássága, szellemisége előtt tiszteleg. Azelőtt a modern, korát megelőző szellemiség előtt, miszerint a templom ne csak vasárnap legyen a gyülekezeté, hanem multifunkciós térként számos, nemcsak egyházi, hanem kulturális eseménynek és közösségnek helyet adjon.

Az 1928-ban átadott épületben működött templom, iskola és óvoda, nő- és férfiszövetség, leány- és fiúegylet, dalárda, gyermekénekkar, cserkészcsapat és vasárnapi iskola is.

Keresztes az egyházi feladatok mellett maga is tanított, és szörványmunkát végzett a hozzá tartozó 70 szörványban. Felvirágoztatta az elődje szerint életképtelen, halálra ítélt gyülekezetet. De nemcsak a reformátusokért, hanem az összes Krassó-Szörény megyei magya-

rért munkálkodott: mindenki úgy ismerte mint „a magyar pap”, 1941-ben 160 iskolása közül 119 római katolikus vallású volt. A második bécsi döntés után a román hatóságok meghurcolták, munkáját és életét ellehetetlenítették, ezért 23 év után, 1944-ben Krassó-Szörény elhagyására kényszerült. Az általa építtetett resicabányai – illetve boksábányai – református templom azonban ma is őrzi emlékét.

2014-ben ballagott el Resicabányán az utolsó magyar osztály. A ma körülbelül 2000 magyart számláló településen azóta egyetlen nevelési-oktatási intézményben hallhatnak a gyerekek magyar szót: a református templom épületében 2011 óta működő magyar óvodában. Idén szeptemberben 12 gyermekkel és 2 óvónővel indult el az ovi.

A kiállítást is betöltik a gyerekek: az egykori óvoda és iskola osztályképei, pillanatok a mostani óvoda életéből, illetve gyermek és ifjúsági programokon készült fényképek.

2015 nyarán és ősz elején a Templom és Iskola épületének földszintje helyi önkéntesek munkájával és holland segítséggel megújult, újabb programhelyszínnel, funkcióval bővült. A közel százéves épület padlózata ugyanis elévült, a nedves falak miatt dohos szag áradt, a szőszék padozatát is megette az idő.

A hollandiai Cordaad Alapítvány 10 000 eurót gyűjtött össze a felújítási költségekre, továbbá 12 nijkerki református fiatal 9 napon keresztül dolgozott a helyszínen; segítettek eltávolítani a templom elkorhadt padlózatát, kitalicskázni 90 köbméter törmelékét, illetve kívülről-belülről szigetelni a falakat.

A kényelmes és korszerű, padlófűtéssel felszerelt földszinti épületrész jobb oldala istentiszteletnek (Templom), bal oldala magyar programoknak (Iskola) ad helyet.

KOVÁCS ÁGNES

ÉNEK- ÉS BIBLIAISMERETI VETÉLKEDŐ FEKETEERDŐN

Másodszor került megrendezésre a gyermekek számára meghirdetett ének- és bibliaismereti vetélkedő a feketeerdői református templomban.

A megmérettetésre vállalkozó hét gyülekezet képviselői (33 gyermek és 12 felnőtt) hat órát töltöttek a jól előkészített és kitűnően megszervezett alkalmon, amelyen a gyermekek bizonyosságot tettek tudásukról. Az együttlélt áhítattal kezdődött, majd sor került az énekek és bibliai idézetek előadására. Ezután közös énektanulás, játék és szeretetvendégség következett. A vetélkedő közös kiértékeléssel és ünnepi díjadtal zárult.

Öröm volt hallgatni a négy korcsoportban (óvodás, 0-II., III-V. és VI-VIII. osztályos) versenyző gyerkőcöket, amint ügyesen előadták a megtanult igeszakaszokat és gyülekezeti énekeket. A résztvevők alapos felkészültsége jelez-

te, hogy a gyermekek és lelkipásztoraik komolyan vették a feladatot.

Hiszem, hogy a vetélkedő az idén is elérte célját, amelyet Bogya Miklós helyi lelkipásztor így fogalmazott meg: „Az ének- és bibliaismereti vetélkedő célja, hogy a konfirmáció előtti korosztály szívéhez utat készítsünk Jézus Krisztus számára a bibliai idézetek és a gyülekezeti énekek megtanítása által, hogy a maga idejében a mi Urunk melletti tanúságtételük valóban őszinte legyen.”

Isten iránti hálával köszönöm meg mindenkinek, aki bármilyen formában részt vállalt ennek a lélekemelő eseménynek a lebonyolításában. Isten gazdag áldását kívánom a vetélkedőn részt vevő gyermekek és az őket elkísérő lelkészek életére, hogy az elvetett igemag életre keljen és növekedjen, teremje a Lélek gyümölcseit Isten dicsőségére.

SCHNEIDER PIROSKA presbíter

NŐSZÖVETSÉGI VEZETŐK KONFERENCIÁJA

A KRE Nőszövetségi Vezetősége 2015. november 14-én a Nagybánya-óvárosi református templomban tartotta az őszi vezetőségi találkozóját.

Bogya-Kis Mária egyházkerületi elnök, Gellén Sándor esperes, Bak Lászlóné Major Enikő házigazda köszöntését követően a nyitó áhítatot dr. Börzsönyi Józsefné Szabolcsy Marianna lelkipásztor, a Tiszáninneni Református Egyházkerület Nőszövetségének elnöke tartotta.

Az áhítatot követően Magyar református identitásunk megőrzése korunk Európájában – dr. Börzsönyi József lelkipásztor-esperes (Szerencs) – tartott érdekesítő és figyelemfelkeltő előadást. A továbbiakban Vinczéné Pálfi Judit, az Egyházkerület misszió-diakóniai előadótanácsosa bemutatta Lelkigondozók Eszköztára címmel azt a képzési anyagot, amelynek célja egyházkerületünk területén azon gyülekezeti tagok felkészítése az alapvető lelkigondozásra, akik erre magukban elhivatást éreznek.

„E tekintetben a szükség egyre nagyobb, mert egyre több az olyan embertárs körülötünk, aki az élet nehézségei között nehezen, vagy alig találja az egészséges kivezető utat. A lelkileg sérült, a betegágyon fekvő testvéreinknek szükségük van a biztató, bátorító szavakra, a mellettük való őszinte otlétre. Ezt mi, felelősséggel, akkor és úgy tehetjük, ha Bibliát olvasunk, Istennel tartjuk az élő kapcsolatot az

egyéni imádság által, ugyanakkor szakmailag is próbálunk felkészülni. E keresésben számomra a legmértvadászabb a következő: igyekezzünk az istenismeretben elmélyülni, és miután ismerjük Isten akaratát, parancsát, azt igyekezzünk megcselekedni. A cselekvő, céllal élő ember megtalálja önmagát, megtalálja rendeltetését a világban. Ez azt jelenti, hogy nem érzi magát hiábavalónak. Az, aki Isten szerint él, gondolkodik, cselekszik, az nem fog kiégni, elveszni sem!” – emelti ki Vinczéné Pálfi Judit.

Bogya-Kis Mária beszámolt a Délvidéki Nőszövetségénnél tett látogatásról, amelynek célja a testvéri kapcsolat ápolása, egymás megismerése, illetve a december 6-i Kárpát-medencei Imanap anyagának átvétele volt. Ezúttal Kárpát-medence tizedik Kerületi Nőszövetsége, a Kárpátaljai Református Egyház Nőszövetsége készítette el. Istené legyen a hála és a dicsőség az együttlértét, köszönet a házigazda gyülekezetnek a vendégszeretetért.

KRE

HUSZONÖT ÉVES AZ ÉLESZI ÉNEKKAR

Az egyházközségnek korábban is voltak énekkarai, melyek időszakosan működtek – tudtuk meg György Ibolya nyugalmazott tanár összefoglalójából.

1990-től, Kajántó Pál tiszteletes szolgálata idején Szűcs Gyula karnagy vezette az énekkart egészen 2005-ig, majd Lugosi Mihály tiszteletes mellett Máruntelű Ágnes zenetanár vette át a kórust, aki Thurzó Zoltánnal és Tasnádi Ferencsel együtt három és fél évig járt ki Nagyváradról Élesdre minden héten. Ezt követően 2008-tól Szűcs Gyula mellett Kajántó Judit tanár lett a kórus vezetője, aki azóta is szép eredménnyel irányítja az énekkart.

A kórus életének kiemelkedő eseményei között említendő az 1992-es bánffyhungyadi, az 1996-os tordaszentlászlói valamint zilahi felépések, a 2006-os sarkadi találkozó, ahol megyeközi második helyet nyert az énekkar. 2008-ban Mezőtúron, 2011-ben Debrecenben voltak emlékezetes kiszállásai. Az ökumenikus énekkar a római katolikus templomban is szolgál ünnepnapokon, kiemelkedő eseményeken, hiszen tagjai sorában katolikus vallású hívek is vannak. Az egykor közel ötventagú kórus ma már csak mintegy 40 főt számlál. A jelenlévők egyperces néma csenddel emlékeztek az időköz-

ben elhunyt lelkipásztorokra, Szűcs Gyula karnagyra és 19 egykori énekkari tagra.

A kórus szervezési munkálataiban Tóth Erzsébet énekkari tag is jelentős részt vállalt az évek során, aki erre az alkalomra újságcikkek-ből, fényképekből készített összeállítást, valamint egy szép virágkompozíciót, melyet a templomban megtekinthettek a gyülekezeti tagok. Az ünnep fényét emelte az a három kórusmű, melyet Kajántó Judit vezényletével énekeltek ezen az estén: Erős vár a mi Istenünk; Jézus nyájas és szelíd; Zengjen hálaének. Ugyancsak ünnepi hangulatot teremtettek Jakab Katalin, Horváth Klára és Ciavoiné Létai Andrea alkalomhoz illő szavatai.

Az ünnepi vacsora után egy hatalmas torta felvágására került sor, melyen a 25 évet jelző gyertyákat a volt és a jelenlegi karvezetők együtt fújták el. Jó hangulatú beszélgetés, régi ismerősök találkozása, igazi családi hangulat jellemezte az egész estét, hiszen „ímé, mily jó és mily gyönyörűséges, amikor együtt lakoznak az atyafiak” (Zsolt 133,1). Köszönet illet minden kórustagot, presbitert, szervezőt és gyülekezeti tagot, aki részt vállalt ennek a szép ünnepnek a megszervezésében. A kórusnak pedig további áldott munkálkodást, sikeres esztendőket kívánunk.

OROSZ OTILIA VALÉRIA

TERV A KÁRPÁT-MEDENCEI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG MEGŐRZÉSÉRE

Nagyváradon, egy konferencia keretében mutatta be Puskás Imre, a Magyar Miniszterelnökség kulturális örökségvédelemért felelős helyettes államtitkára a Rómer Flóris Tervet, amellyel Magyarország 2016-tól évi 200 millió forintot fordít a Kárpát-medencei, határon túli épített kulturális örökség megőrzésére.

A királyhágómelléki református egyházkerület történelmi és kulturális épített öröksége számára is fontos megbeszélésen egyházi vezetők és szakemberek is részt vettek.

A helyettes államtitkár az MTI-nek adott nyilatkozata szerint: a program célja megőrizni és megmenteni azokat a magyar kultúrához tartozó és az identitás megőrzése szempontjából fontos épületeket, szakrális és nem szakrális tereket, amelyeket a magyarság létrehozott az elmúlt több mint ezer év alatt a Kárpát-medencében. Rámutatott: az összeg csak töredékét képes megmenteni a létező sok értéknek, de a komoly tudományos előkészítő munka lehetővé teszi, hogy az évi 200 millió forint olyan épületek megővését szolgálja, amelyek leginkább rászorulnak védelemre, és így a magyarországi támogatás megfelelően hasznosuljon. Hangsúlyozta, nemcsak az odaitélésnél fontos az alapos előkészítés, hanem a kivitelezésnél is, mert az épületek nagy szakértelmet, sokszor különleges mesteremeri tudást igényelnek, ami folyamatos odafigyelést igényel.

Emellett elkülönítenek egy ügynevezett vis major keretet is: amennyiben egy műemléket fenyegető természeti katasztrófa történik, a felújítását ebből el tudják végezni.

Az elbírálási szempontok között elsődlegesen említette a műemléki-művészeti értéket, például hogy egy épület a magyarság történelmében milyen szerepet játszott. Kiegyensúlyozottságra törekednek Erdély, Kárpátalja, Felvidék és Délvidék között, emellett arra is odafigyelnek, hogy arányosság legyen a különböző felekezetek között – tette hozzá.

Azokat az értékeket mentik, azok megővására fordítanak forrásokat, amelyek valóban kiemelkedő szereppel rendelkeznek a magyar történelem és identitás szempontjából – mutatott rá a legfontosabb szempontokra a helyettes államtitkár.

VIATOR

KÖRKÉP A KÁRPÁT-MEDENCEI MAGYAR REFORMÁTUS EGYHÁZAKRÓL

Örömeikről és nehézségeikről számoltak be egymásnak a Kárpát-medence református egyházainak vezetői a Generális Konvent elnökségének novemberben megtartott tanácskozásán.

Továbbra is veszályban van a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház két gimnáziumának és az ötből négy alapiskolájának a működése, tájé-

koztatta a Generális Konvent elnökségét Fazekas László.

A felvidéki püspök kifejtette: egy jövőre hatályba lépő törvény módosítás miatt ugyanis az állam csak azoknak az alsó és felső tagozatos, illetve azoknak a középiskolai osztályoknak az elindítását engedélyezi, amelyekben legalább tizenhárom, tizenöt, illetve tizenhét diák végzi tanulmányait. Az egyházi vezető hozzátette: az intézkedés nemcsak a református egyház intézményeit érinti érzékenyen, hanem a szlovákiai magyar nyelvű oktatást is, hiszen a 263 felvidéki magyar iskolából 170 zárhatja be kapuit, ha a rendelet hatályba lép.

Fazekas László ugyanakkor megjegyezte: a szlovák nyelvű intézményeknek csupán nyolc-tíz százalékát érinti. A beszámolóból kiderült: a törvény lehetőséget ad arra, hogy „különleges esetekben” kisebb létszámú osztály is elindulhasson, de ezt nem szabályozza részletesen a jogszabály. A felvidéki reformátusok abban bíznak, ha a törvény tiltakozásuk ellenére is hatályba lép, „különleges esetként” mégis elindíthatják kis létszámú osztályait. Fazekas László az egyházi élet örömei között szolt a Királyhágómelléki Egyházkerülettel és a Cseh Testvér Egyházzal ápoljt jó kapcsolatokról, az egyre gyakrabban megtartott felvidéki lelkésztalálkozókról.

Szolt a november 7-i zsinati ülésükről is, kiemelve, hogy tizennégy lelkipásztort szenteltek fel, illetve hogy a szlovák nemzetiségű zsinati képviselőkkel a korábbi évek nem éppen felhőtlen viszonya után ismét konstruktív az együttműködés.

Hálások vagyunk a megtartásért – emelte ki beszámolójában Zán Fábian Sándor kárpátaljai püspök, hangsúlyozva, hogy a kárpátaljai magyarságot sújtó háborús helyzet és az ebből fakadó gazdasági nehézségek ellenére is az egyházuk missziói munkatervében foglaltakat – többek között a konfirmandusheteket, az ifjúsági tá-

borokat, a kántortalálkozót és a családi csendesnapot – maradéktalanul megvalósíthatták ebben az esztendőben is.

Az egyházi vezető bizakodásának adott hangot, hogy az összefogásnak, a magyar állami és a Kárpát-medencei egyházi segítségnyújtásnak köszönhetően a magyarság elvándorlása sem öltött elviselhetetlen méreteket Kárpátalján.

Zán Fábian Sándor elmondta, hogy az október 25-én lezajlott helyhatósági választásokon a két kárpátaljai magyar párt összefogásának köszönhetően újra erős, számarányának megfelelő képviselője lesz a helyi magyarságnak a járási és megyei testületekben.

A püspök végül örömet fejezte ki amiatt, hogy a Kárpátaljai Református Egyház gimnáziumaiba jelentkező és felvett diákok száma is nőtt szeptemberben.

Az egyházvezető ennek okát abban látja, hogy a külföldön dolgozó szülők szívesen bízzák a református kollégiumokra gyermekeik oktatását és felügyeletét.

Románia nem tagadja meg önmagát – utalt az elmúlt hetek bukaresti politikai és korrupciós válságára Csúry István királyhágómelléki püspök, megjegyezve, hogy utóbbi árnyéka az ortodox egyházra is rávetül, ez pedig középtávon a romániai egyházfinanszírozás gyakorlatát is befolyásolhatja.

Az egyházi vezető elmondta: bár az állam a román nemzeti egyházzal szemben szűken méri a magyar felekezetek támogatását, a lelkipásztori fizetések állami kiegészítésének megvonása negyven-ötven királyhágómelléki gyülekezetet rendkívül nehéz anyagi helyzetbe hozna.

Csúry István beszámolójában pozitívként értékelte, hogy a magyar egyházvezetők szeptember végén közösen tiltakoztak a román fővárosban székelő diplomáciai testületeknél a sepsiszentgyörgyi református Székely Mikó Kollégium újra-államosítása miatt.

A püspök az egyházkerülete életéből kiemelte a magas résztvevői létszámmal megvalósuló nőszövetségi konferenciákat, a fejlődő cigánymissziót, valamint a templomok és a gyülekezeti házak folyamatos megújulását.

Elmondta, októberben befejeződtek Királyhágómelléken a presbiterválasztások, jövő nyáron pedig egyházmegyei, majd ősszel egyházkerületi szintű választások lesznek.

Romániában leült a kisebbségi jogok fejlesztése, ellenben sok példa van a visszafejlesztésükre – értékelte nem éppen pozitívan Kató Béla is a

romániai helyzetet. Az erdélyi püspök elmondta, a Székely Mikó Kollégium ügyében várják a strasbourgi bíróság ítéletét, ugyanakkor rámutatott: a román állam három hete mintegy háromszázhusz ingatlan-visszaigénylési kérelmet utasított el a visszaállamosított sepsiszentgyörgyi intézmény esetében alkalmazott indoklásra hivatkozva, mely szerint a visszaigénylő nem azonos az azzal, aki az elvételtől a telegkönyvben szerepelt. Az állam tehát nem hajlandó elismerni az egyházak egykori intézményeik fölötti sok száz éves jogfolytonosságát.

Az egyházi vezető örömteli eseményekről is beszámolt: elmondta, hogy az oktatás területén három fontos beruházást fejeztek be az ősszel: megújult a kolozsvári teológia kollégiuma, és meg fog újulni a könyvtára is, létrehozta egy kollégiumot a Sapientia-egyetem kolozsvári karának, Marosvásárhelyen pedig szakkollégiumot nyitottak az orvosi egyetem magyar hallgatóinak. Az erdélyi reformátusság három emblemikus épülete is újjászületett a közelmúltban: a székely és a kolozsvári Farkas utcai templom, valamint befejezéséhez közeleik a Nagyenyedi Kollégium renoválása is.

A Délvidék történetét, népművészetét, a helyi reformátusság sajátos helyzetét is bemutatja az az imafüzet, amelyet a délvidéki Nőszövetség

állított össze a december első vasárnapján esedékes Kárpát-medencei imanap háttéranyagaként, árulta el Dautermann Margit.

A Szerbiai Református Keresztyén Egyház főgondnoka elmondta: tizenhétezer fős közösségük huszonkétezer négyzetkilométernyi területen szétszórvva, folyamatos lelkészhiánnyal küzdve éli hétköznapjait. – Az egész Vajdaság egy nagy református szórvány – szövegte le.

Ezért is örömteli, hogy az elmúlt időszakban Erdélyből két új lelkipásztor is érkezett a Délvidékre, az egyik Pancsován, a másik Szabadkán állt munkába, de egy harmadik is várható, aki a legnagyobb gyülekezetben, Bácskossuthfalván végzi majd beosztott lelkészként szolgálatát.

EGYHÁZI INGATLANOK VISSZASZOLGÁLTATÁSÁT SÜRGETIK

Az Amerikai Egyesült Államok kiemelten foglalkozik a romániai egyházi ingatlanok visszaszolgáltatásával, a külügyminisztérium vallás-szabadsággal kapcsolatos romániai prioritásai között az ingatlan visszajuttatás felgyorsítása első helyen szerepel.

John Kerry amerikai külügyminiszternek az amerikai Kongresszushoz elküldött jelentése szerint a romániai kormány cselekvésének hiánya számos vallási csoportot érintett hátrányosan, a történelmi magyar egyházak és a görög-katolikus egyház esetében a kommunizmus alatt elkobzott ingatlanokat az állam nem szolgáltatta vissza.

A Mikó-ügyben történt jogfosztás és igazságtalan döntés kapcsán a jelentés leírja, hogy a Ploiești-i bírósági döntés visszaállamosította a sepsiszentgyörgyi Mikó Kollégiumot, és a visszaszolgáltatási bizottság három tagját felfüggesztett börtönbüntetésre ítélte. Az amerikai külügyminisztérium megállapítja: a bíróság annak ellenére döntött a visszaállamosításról, hogy a kommunista rezsim dokumentumai egyértelművé teszik, hogy az ingatlan a Református Egyháztól vették el.

A Romániáról szóló jelentés kitér arra is, hogy a román kormány elutasítja a gyulafehérvári Batthyaneum Könyvtár és a csillagvizsgáló visszaszolgáltatását a római katolikus egyháznak, annak ellenére, hogy egy tizenhat évvel ezelőtt sürgősségi kormányrendelet erről pozití-

van döntött, 2012-ben pedig a strasbourgi Emberi Jogi Bíróság is úgy ítélkezett, hogy a kormánynak vissza kell juttatnia az ingatlan az eredeti tulajdonosnak. A jelentés szerint az Egyesült Államok romániai nagykövetsége több alkalommal kérte a román kormánytól, hogy folytassa a visszaszolgáltatási folyamatot, az erre irányuló törvénykezés alkalmazását.

Az amerikai jelentés nehezményezi, hogy számos politikus és a média egyenlőségjelet tesz a nemzeti identitás és az ortodox valláshoz tartozás közé, azt sugallva, hogy más felekezettűek nem lehetnek román hazafiak. Romániában számos antiszemita megnyilvánulásokra került sor, a bíróságok és az önkormányzatok néhány esetben pozitívan válaszoltak arra a felhívásra, hogy távolítsák el zsidóellenes háborús bűnösök emléktábláit, de más esetekben ennek nem tettek eleget. Pozitívumnak számít, hogy a kormány folytatta a romániai Holokauszt bizottság ajánlásainak életbe ültetését – tudósít az MTI.

KOREAI-MAGYAR TEOLÓGIAI KAPCSOLATOK DEBRECENBEN

Koreai református teológusok tettek látogatást a Debreceni Református Hittudományi Egyetemen a „Hun-Han” teológiai fórum keretében. A Debreceni Református Kollégiumban megtartott angol nyelvű műhelykonferencián hat távol-keleti és 14 Kárpát-medencében dolgozó teológus vett részt.

A konferencia a kommunizmus, a szekularizáció és a nacionalizmus egyházi vonatkozásaival foglalkozott, mely témák a koreai és a magyar nép modern kori történetében meghatározó szerepet játszottak. A közös alapot az teremtette meg, hogy mind a koreai, mind pedig a magyar kálvinizmus létszámaránya feletti történelemformáló szerepet játszott az adott ország történetében. A Magyarországi Református Egyház és a koreai református egyházak között már léteznek különféle kapcsolatok, ennek a konferenciának az újdonsága azonban

abban állt, hogy teológiai eszmecserére ilyen formában most került először sor.

A feleket az a szándék vezette, hogy feltérképezzék, mely területeken tanulhatnak egymástól. Ez magyarázza a fenti témák kiválasztását. A koreai teológusok érdeklődést mutatnak ugyanis az iránt, hogy a kommunizmus után a magyar reformátusság hogyan tudott tovább lépni, mivel koreai testvéreink megpróbálnak felkészülni arra az esetre, amikor reménységük szerint Észak és Dél-Korea egyesül, és akkor a megszűnő kommunizmus számos kérdést fog felvetni. Nagyon felemelő érzés volt látni, hogy egy keleti nép megérti a magyarság kommunizmusban szerzett tapasztalatait és a trianoni tragédiát: nemzeti közösségeink határok által történetet székszakítását is átérzi.

A debreceni és koreai teológiai intézetek képviselői a tudományos együttműködés folytatásáról is határoztak, mely a jövőben újabb közös konferenciák és közös kutatási programok megvalósításában ölthet testet. A kezdeményezés célja, hogy két évente találkozzanak a teológusok. Tervek szerint egyik évben Magyarországon, másik évben Koreában gyűlnek össze a két intézet képviselői aktuális teológiai és közéleti témák megvitatására.

LELKÉSZTOVÁBBKÉPZÉS AZ EURÓPAI PROTESTÁNS EGYHÁZAKBAN

A lelkésztovábbképzés ügye Európa valamennyi protestáns egyházában kiemelt figyelmet érdemel, amely nélkül a lelképásztori szolgálat tartalmas, minőségi és örömteli gyakorlása elképzelhetetlen.

Az Európai Protestáns Egyházak küldöttei egy Strasbourghban megtartott három napos konzultáció keretében keresték a lelkésztovábbképzés közös tartalmi szempontjait, a lelképásztori szolgálatból adódó tapasztalatok reflektálásának lehetőségeit, valamint a nemzetközi együttműködés formáit. A konzultáció 42 küldötte 13 országból érkezett, a Magyarországi Református Egyházat Fazakas Sándor debreceni teológiai tanár képviselte.

A lelkésztovábbképzésben való részvétel a lelképásztorok felszentelés által vállalt kötelezettsége. Az egyház közössége és vezetői pedig azáltal fejezhetik ki a lelképásztori tiszt iránti megbecsültségüket, hogy igyekeznek biztosítani azokat a személyi, anyagi és infrastrukturális feltételeket, amelyek a minőségi továbbképzéshez elengedhetetlenek. Bár az egyes tag egyházak tekintetében a lelkésztovábbképzés gyakorlati formái különbségeket mutatnak, az elvi szempontok közösen vállalhatóak. Ezek az egyetemi, illetve tudományos teológia és a tényleges lelkeszi gyakorlat által szerzett tapasztalatok közötti összefüggés mélyítése és további kiaknázása, a lelkészek továbbképzésének és a további egyházi tisztségviselők képzésének összehangolása (az egyetemes papság elvének értelmében), valamint a felnőttképzés alapelveinek és szakmai szempontjainak érvényesítése a továbbképzésben.

Európa valamennyi országban és protestáns egyházában olyan társadalmi átalakulásoknak vagyunk tanúi, amelyek nem hagyják érintetlenül a lelkeszi szolgálat körülményeit. A továbbképző programok és kínálatok minden egyházban igyekeznek szem előtt tartani e változásokból fakadó kihívásokat, az egyes programok jellege és tartalma biztosítani kívánja a teológiai kompetenciák elmélyítését, a további speciális készségek (valáspedagógiai, lelkigondozói, etikai, szervezettervezési stb.) elsajátítását, a lelképásztori személyiség és önértelmezés fejlesztését.

ÉVFORDULÓ

FRIEDRICH MYCONIUS (1490–1546)

525 éve, 1490. dec. 26-án szül. Friedrich Myconius (Mekum) német luth. teológus, Thüringia reformátora, Luther munkatársa. Diákként próbálja meggyőzni J. Tetzelt, hogy a bűnbocsátó-cédulákat a szegényeknek ingyen adja. Ferences szerzetesből (1510-17) lesz Luther híve, Gotha első prot. lp-a (1524), Lipcse reformációjának előkészítője (1539). VIII. Henriket próbálja megnyerni a lutheri reformációnak (1538). Nem tévesztendő *Oswald Myconius* (Geisshüssler) svájci reformátorral.

KLAAS SCHILDER (1890–1952)

125 éve, 1890. dec. 19-én szül. Klaas Schilder holland ref. teológus. Ambt-Vollenhove (1914), Vlaardingen (1916), Gorinchem (1919), Delft (1922), Oegstgeest (1925), Rotterdam-Delfshaven (1928-33) lp-a (GKN). Kampeni dogmatika prof. (1934); a *De Reformatie* szerkesztője (1935); a náciizmus, ill. Barth és Kuyper teológiájának bírálója. A náci megszálláskor letartóztatják (1940). Ellenzi a zsinat keresztiség- és szövetségét, felfüggesztik állásából (1944); hívei megalakítják a „szabaddá tett” ref. egyházat (GKV).

KINCIS GYULA (1859–1915)

100 éve, 1915. dec. 31-én hunyt el Kincis Gyula ref. tanár. A zilahi ref. koll. tanára (1883), könyvtárhozó (1886), igazgatója (1897-1915); új főépületének építetője (1902-03). A *Szilágy* c. lap szerkesztője (1886-88; 1895-1903); A „*Szilágy*” története (1896) c. munkája az első magyar hírlap-monográfia. Ady Endre tanára, mentora és támogatója, első verseinek megjelentetője. Ady több verset írt hozzá vagy ajánlott neki, pl.: *A vén diák üdvözléte*; *A visszahozott zászló*.

TÖRÖKORSZÁG FELFEDEZI KERESZTYÉN GYÖKEREIT

A muzulmán többségű ország keresztyén örökségét tárja az országba özönlő turisták elé, amivel Ankara az ország civilizációs találkozási pontjának jellegét szeretné kihangsúlyozni, illetve turisztikai bevételeit növelni.

„Megláttuk benne a turisztikai lehetőséget, s azt, hogy mennyire gazdag a keresztyén örökségünk” – adott magyarázatot a múltfeltárást Törökország kulturális minisztere, Ertugrul Gunay. A következő évre Ankara a tavalyi 1,3 milliőről 3 millióra szeretné növelni a vallási turisták számát.

„Egészen mostanáig a vallási jellegű turizmus muzulmán szentélyekre, például a konyai Mevlanai sirra, vagy az urfai Halil-Ur Rahman mecsetre korlátozódott, pedig Anatóliában fontos keresztyén és zsidó emlékek is vannak” – magyarázta Gunay. „Most megkülönböztetés nélkül minden emlékművet, zsidót, keresztyént és muzulmán származék alá veszünk, felújítjuk őket és megnyitjuk a közönség előtt” – tette hozzá.

Törökország délnyugati részén, Denizliben (Laodicea) a szakembereknek si került egy keresztyén templomot feltárniuk, amely az i. sz. 4. századra datálható. „Ez a világ egyik legrégebbi olyan temploma, amely eredeti állapotában maradt fenn” – mondta el az ásatásokat irányító archeológus, Celal Simsek. „Ha összeállítanánk a 21. század tíz legfontosabb régészeti felfedezését, ennek a templomnak ott lenne a helye” – tette hozzá.

Simsek szerint a templomot 313 és 320 között építhették, rögtön a milánói ediktum (313) kiadása után, amellyel I. Constantinus római császár garantálta a keresztyének szabad vallásgyakorlását. A kétezer négyzetméteres alapterülettel szép mozaikpadló díszíti, körülötte tíz toronymagas oszloppal és egy tömeges megkeresztelésre alkalmas kerestelőkúttal.

A turisták szinte özönlenek a településre, az év első hónapjaiban tízszer annyian keresték

fel a templomot, mint az előző évben. A napi ezer látogató 90 százaléka zarándok – adott gyorsjelentést Simsek. Az ásatásokat a turistaáradatot meglovagoló város, Denizli támogatja, ehhez jön még a helyi egyetem és a kulturális minisztérium által felajánlott több millió dollárra rúgó évi apanázs.

Az északnyugat-törökországi város, az oszmán kori cserepeiről híres Iznik most Nicaea örököséként próbálja eladni magát. Nicaea két ökumenikus zsinatot is tartottak, köztük az elsőt, amelyet I. Constantinus 325-ben hívott össze. Érdekes, hogy az ortodoxok által egyetemesnek tartott mind a hét zsinatot török földön tartották, Nicaea mellett háromszor Konstantinápolyban (Isztambul), egyet-egyet Epeuszban és Khalkedonban.

A képrombolás elítélésére összehívott 787-es niceai zsinat helyszínéül szolgáló templomot már helyreállították, tetejét befedték, s a tervek szerint hoteleket fognak köré építeni. Mindközben az izniki hatóságok erőfeszítéseket tesznek a város és a spanyolországi Córdoba összekapcsolására, amivel az iszlám és a keresztyénség közötti párbeszédre akarják ráirányítani a figyelmet – tájékoztat a mult-kor történelmi lap.

FRICKA

Egyszer egy gyülekezeti vizitáció alkalmával a püspök kiértékelő beszédet tart a presbitérium tagjai előtt. A püspök az eklézsia providenciális teológiai egzisztenciájáról beszél. A gyülekezet harangozója is nagyon figyel a püspök beszédére, és úgy érzi, hogy neki is valamit hozzá kellene fűzni a magasröptű gondolatokhoz. A püspök beszéde után a gondnok emelkedik szólásra, aki a szociális realitások aktuális szituációjáról beszél, majd a falu kántor-

tanítója szólal fel, aki szintén választékos, emelkedett szövegekben tájékoztatja a püspök urat a pedagógia spirituális edukatív praktikumairól. A harangozó forgatja magában a gondolatokat, végül szólásra emelkedik, így köszöntve a református püspököt:

– Csak annyit szeretnék öxcellenciája figyelmébe ajánlani, hogy én azon vagyok, hogy az eklézsiában konzerváljuk az egyetértést, a békét és a harmóniumot!

HARANGSZÓ

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja
ISSN 1221-0323
Megjelenik kéthetente. Ára 3 lej.

Szerkesztőbizottság: Ghittea-Szabó József-Levente, Oroszi Kálmán, Rácz Ervin, Szomor Attila, Tokár Sándor, Tóts Beáta, Wagner Erik. **Felelős szerkesztő:** Visky István. **Tördelőszerkesztő:** Petrikó Ildikó. **Szerkesztőség:** 410001 Nagyvárád, Moscovoi (Szilágyi Dezső) u. 14. sz. Tel.: 0726-242824, 0259-416067. E-mail: harangszoujsag@gmail.com. Honlap: www.kiralyhagomellek.ro, http://www.facebook.com/harangszo, http://www.harangszoujsag.wordpress.com.

Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szent Kertész Ábrahám Nyomdájában. **Felelős vezető:** Wagner Erik. A lap terjesztése a lelkesítő hivatalokon keresztül történik. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező írásokat rövidített és szerkesztett formában közölje. Meg nem rendelt kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza.